

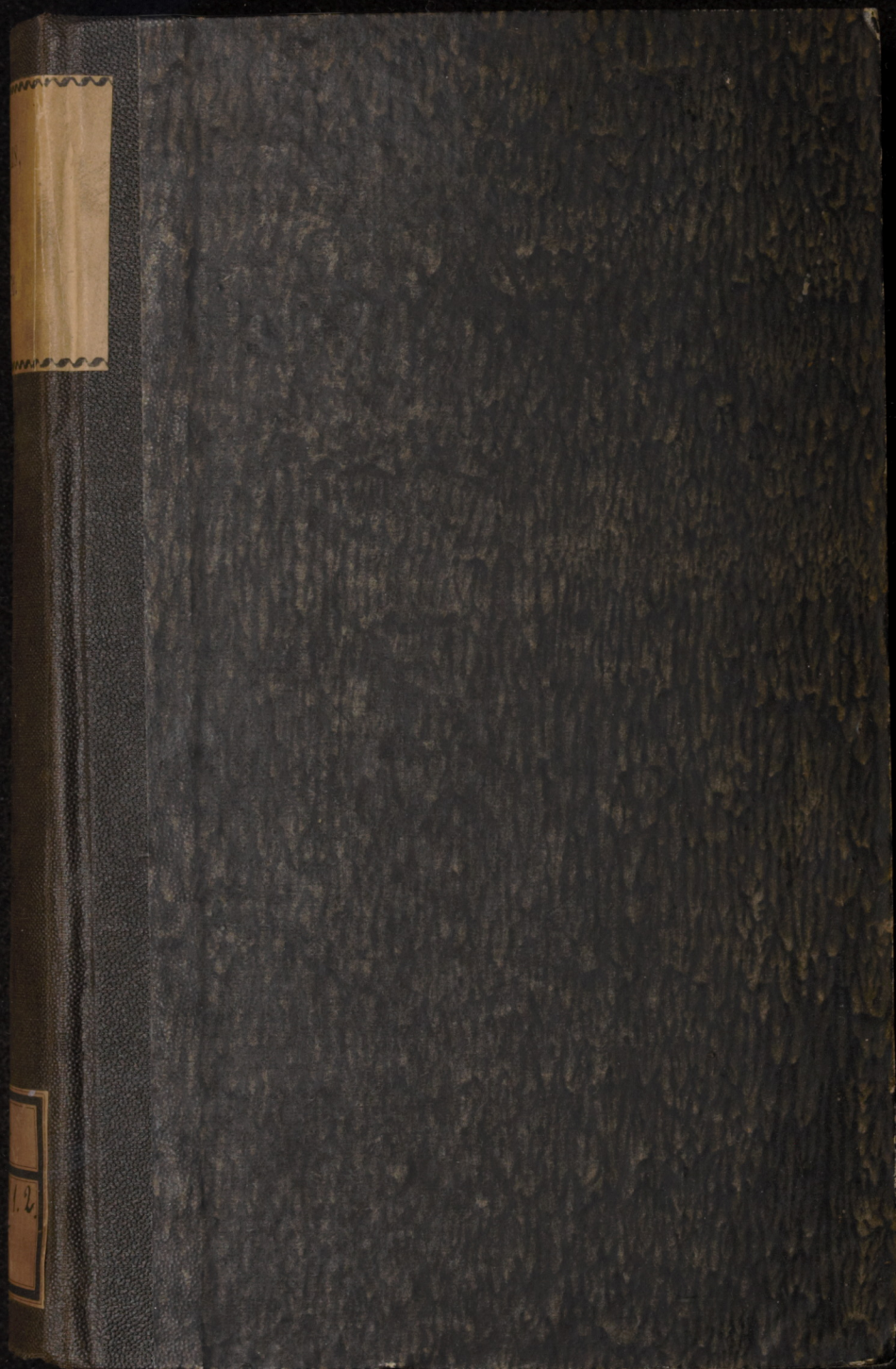
**Lux In Tenebris, Quam Zohar, Antiquum Judaeorum Monumentum, Genti Suæ Occoecatæ Præbet ...
Qua Simul Hostibus Dei Triunius Reliquis, Quantum A Veritate Aberrent, Monstratur**

[1]

Altonaviæ: Typys Henr. Christian. Hüllii, [1729?]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1692180959>

Band (Druck) Freier Zugang

Handwritten text in a small box at the top right, possibly "m. 224".

CIC - 8671.2,

Partial view of the adjacent page showing printed text:
Z
JU
M
GEN
IN DE
AD MY
ET MA
ET HO
HOSTI
QUIS
OBSER
M. N
VERBI
TYP HEN

I. N. I.
LUX IN TENEBRIS,
QUAM
ZOHAR,
ANTIQUUM
JUDAEORUM
MONUMENTUM,
GENTI SUÆ OCCOECATÆ PRÆBET,
IN DENSISSIMIS RERUM DIVINARUM TENEBRIS,
AD MYSTERIUM S. S. TRINITATIS,
EO FACILIUS APPRÆHENDENDUM,
ET MAJESTATEM CHRISTI DIVINAM
NON PERTINACITER OPPUGNANDAM,
ET HONOREM SPIRITUS S. RECEN-
TIORUM MORE NON FOEDANDUM,
QUA SIMUL
HOSTIBUS DEI TRIUNIUS RELI-
QUIS, QUANTUM A VERITATE
ABERRENT,
MONSTRATUR,
OBSERVATA & MANIFESTATA STUDIO
M. NICOLAI LUTKENS,
VERBI DIVINI MINISTRI HAMBURGENSIS, IN AGRO
AD BILLAM FLUVIUM VULGO
in Billwerder.

ALTONAVIÆ,
Typis HENR. CHRISTIAN. HÜLLII, Reg. Dan. privil. Typogr.

LUX IN TENEBRIS
QUAM
ZOHAR
ANTIQUE
JUDAEORUM
MONUMENTUM
GENTI SINE OCCULTA PRÆBET
IN DENSISSIMIS TENEBRIS
AD MYSTERIA
INITIATIS
ET MAJESTATE
DIVINAM
MONSTRANDAM
ET HONOREM SPIRITUS S. RECEN-
TIOREM MORE NON TORDENDUM
QUA SIMUS
HOSTIBUS DEI TRINUS RELI-
QUIS, QUANTUM A VERITATE
ABERRANT
MONSTRATUR
OBSERVATA & MANIFESTATA STUDIO
M. NICOLAI LUTKENI
VERBI DIVINI MINISTRI HAMBURGENSIS IN AGRO
AD BELLAM FLUMINIS VULGO
in Billwerder

*Bibliotheca
Academicae
Rostochiensis*

NOTA
Typis HENR. CHRISTIAN. HELLII REG. DAN. CIVIL. TYPOG.

Præfatio.

Voluntaria in rebus divinis ignorantia Judaicam gentem coarguit divus Johannes Θεολογος, dum queritur: Ἰὸ Φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φάνει, καὶ ἡ σκοτία οὐ κατέλαβεν, hoc est, lux in tenebris lucet, sed tenebræ eam non comprahenderunt, Joh. I. v. 9. quandoquidem qui lux mundi est Christus Joh. IIX. 12. Jes. XLIX. 6. (1) luce Evangelii mentem excoecatorum illuminare satagebat, ipsi autem tenebras præpostere præferabant luci; & cum testimoniis Prophetarum manifestis convincerentur, doctrinam sospitatoris nostri Jesu Christi verissimam esse, malitiose tamen eam repudiabant. Quam reluctandi cacoëthen hoc excepit malum, Luc. VIII, 10. ut quæ tunc temporis inter eos ver-

A 2

sa-

(1) Christus Judæis etiam antiquis lux vocatur, uti videre est ex Bereschit Minori in Dan. II. 22 ubi verbis Prophætæ: lux cum ipso (Deo) habitat, additur: *hæc est Rex Messias.* Raymundi Pugio Fidei Part. III. distinct. 3. cap. 19 p. m. 879.

fabatur de Deo Trinuno, Christo Dei Filio, Spiritusque Sancti persona & officio notitia, etsi exigua Luc I. 79. 80. (2) prouti in Thargum comparet & Philone, nec non in Siracide & Sapientia libro, (3) magis magisque decresceret & obscurior redderetur, pro humanis suis de regno Christi terreno figmentis ulterius stabiliendis. Nihilominus priscas patrum suorum confessiones de mysteriis S. S. Trinitatem, Christi Deitatem & Spiritus S. honorem, aliaque fidei capita concernentibus, penitus negligere aut occultare nimium in traditiones a maioribus acceptas studium adeo non concessit, ut potius eos instigaverit, repetere illas & in posteros propagare scriptis proxime a vastatione edis & urbis Hierosolymitana maximo studio elucubrat, (4) quorum in numero Zohar, scriptoris Thannai foetus, ceteris si non palmam praeipit, haut quaquam cedit. (5) Quae in hoc codice reperi veritatis caele-

- 2) Sum. Rev. Dn. D. Joh. Franc. Buddei Institutiones Theologiae Dogmaticae Libro II, Cap. I. p. 334. & pag. 336.
- 3) Petr. Allixii Ausspruch der alten Jüdischen Kirchen wider die Unitarios Cap. V. c. VI. c. VII. c. VIII.
- 4) Qualia sunt liber Jezira, liber Bahir, uti laudatus modo Dn. Buddeus etiam agovit Introductione ad Historiam Philosophiae Hebraeorum p. m. 116. f.
- 5) Inter Thannaeos retulit Simeonem Ben Jochai non solum Auctor

lestis vestigia, lucis instar in tenebris Judai-
cis emicantia, commoverunt me, ut ante an-
nos XXIII. disquisitionem Lipsiæ in lucem ede-
rem de Zohare & ejus potissimum antiqui-
tate, quo recentiores Judæi antiquissimis
majorum suorum traditionibus non parum
tribuentes (6) auctoritatem hujus scripti
agnoscere convincerentur. Cum itaque ab
eo tempore observarem plures alios, quam
securus essem, viros in hoc studii genere ver-
satissimos, eandem tueri sententiam, (7) ro-
gatus ab amicis dissertatiunculam meam re-
cudi curavi, sed aliquot adnotationibus, &
nova, quæ notitiam codicis hujus literariam
persequitur, sectione auctam. Hanc, Deo

A 3 volen-

Auctor Cabbalæ Denudatæ & Editionis novæ Zoharis
Sultzbacensis, uti ex ipso titulo apparet, sed etiam *Ortho-*
Historia Mischnicorum p. III. & nuper Sum. Rev. Dn.
Joh. Christ. Wolffius Bibliothecæ Hebrææ Volum.
I. pag. 863; necque id immerito, non semel enim in
Thalmude in Liannæorum numero nomen ejus &
quidem elogiis ornatum occurrit, uti Sect. I. §. 5. hu-
jus dissertationis de vita R. Simeonis ejusmodi testi-
monia suppeditabit.

5) R. Isaschar Bär Ben Naphthali in Synopsi Zoharis
ex versione Knoirii ita: dicta sapientum nostrorum
nullo sane casu in dubium vocanda. Cabbalæ Denu-
datæ Tom. II. Part. I. pag. 20.

6) Etenim præter eos, quos jam allegavi in ipsa de Zo-
hare dissertatione Sect. I §. 4. s. nempe Galatinum,
Lightfootum, Voisnium, Morum, Bartoloccium, Pfeif-
ferum nostrum & alios, etiam Joh. Seldenus de uxore

He-

volente, dissertatio II. de mysterio S. S. Trinitatis, Majestate Christi, & honore Spiritus S. excipiet, argumentis ex Zohare potissimum petitis, ut usus scripti hujus Judaici pedagogus, nostram videlicet circa hæc fidei capita religionem Christianam a veterum Hebræorum doctrina non dissentire, ulterius innouescat.

Hebraica libr. 3. cap. 19. cujus verba dantur in B. Dn. Joh. Ben. Carpzovii Introductione in Theologiam Judaicam Cap. XII. §. 4. p. 101. Joh. Buxdorsius Filius in tractatu de punctorum vocalium origine & antiquitate p. 70. ubi etiam *Picum Mirandulam, Reuchlinum, Archangelum de Burgo-novo & Genebrardum* allegat; Dn. Buddens Introductione denuo recusa §. 134. f. Sum. Rev. Dn. D. Valent. Löschers de causis linguæ Hebrææ p. 87. Petr. Allixius Ecclesiæ Judaicæ antiquæ judicio p. m. 142. & Joh. Mayerus dissertatione de mysterio S. S. Trinitatis ex foliis Vet. Testamenti libris demonstrato, idem sentiunt & propugnant: nec ab hac sententia Sum. Rev. & clariss. Dn. Joh. Christo, Wolffius Bibliothecæ Hebrææ Vol. I. p. 1139. penitus dissentit, dum *antiquioris Hebræorum doctrina vestigia* accuratiori judicio distinguenda in eodem observari affirmat,

Dis-

A. X. Ω.

Dissertatio Prior

de

ZOHARE.

Sectio I.

Qua de nominis libri hujus imposi-
tione & variis ejus nominis codici-
cibus, præcipuè de auctore dis-
quiritur, & antiquitas ejus
vindicaretur.

En-

Encomium Zoharis Ju-
daicum metricum.

יופי זוהר זוהר שחר
חוקף שמש בצהרים:
וכן השם מלא כל טוב
יצא ורכב ממצרים:

Pulchritudo Zohar est ut splendor auroræ,
Ut robur solis in ipsa meridie :
Et ut hortus Dei repletus omni bono,
Egreditur, vehitur ex Ægypto.

ארכ

**ZOHAR,
ANTIQUUM
JUDÆORUM
MONUMENTUM,**

DISSERTATIONE PHILOLOGICA
BENIGNISSIMO SUPERIORUM INDULTU

PRO OBTINENDIS ALMÆ PHILYREÆ MAGISTRO-
RUM PRIVILEGIIS

Anno M DCCVI. die XXVI. Martii,

**PLACIDO ERUDITORUM
EXAMINI**

SUBMITTET COLLUSTRANDUM

M. NICOL. LUTKENS,

Hamb.

HORIS ANTE-MEDRIDIANIS SINE RESPON-
DENTE, POMERIDIANIS,

RESPONDENTE

PETRO WESTHUSEN,

Hamb.

EDITIO ALTERA AUCTION.

ALTONAVIÆ.

Inclutæ Lipsiensium Reipublicæ
Patribus

VIRIS

*Magnificis, Præ-Nobilissimis, Consultissimis, Ex-
cellentissimis, Prudentissimis, Amplissimis*

**DOMINIS
CONSULIBUS,
PRO-CONSULIBUS,**

**ÆDILIBUS,
PRÆTORIBUS,**

reliquisque
ASSESSORIBUS;

*Dominis Meccænatibus & Promo-
toribus suis, submissa animi observantia
suspiciendis,*

*tenue hocce de Zohare seu Lumine prog-
nasma lucem ei fceneraturus,
ex summo quo fulgent,*

*Nominum ac meritorum splendore
venerabunda mente ac humillima*

D. D. C.

PRÆSES.

בש"ה
הקדמה

Propriā confessio non in foro solum humano potissima censetur reos convincendi ratio, sed & rerum divinarum Doctoribus commodissimum ducitur medium, quo à veritate aberrantibus viam redeundi præparent, & pertinaciter Evangelii doctrinæ reluctantibus ruborem, prouti par erit, incuriant.

Quotquot vel intra vel extra Dei civitatem Christum oppugnarunt hostes, hoc suo dextre jugulati sunt gladio. Qui gentiles viam salutis docuit Apostolus, ex Arato atque Epimenide, uti constat, suos instituit redarguitque, cumque prima vice sermones faceret ad Athenienses, præpositus, quem Deo ignoto præstabant, cultus ipsi argumento erat, quo liberatos superstitione ad Christi sacra adduceret. (a) Ex concessis ipse Servator suos confudit adversarios, (b) & traditio-

(a) Act. XVII. 28. Tit. I. 12.

(b) Matth. XII. 5. 10. quibus Lightfootus subjecit Canones ex Talmude, ut pateret ex tenore legis oralis, jam Christi ætate Judæis usui receptæ, quæ à Servatore postulabantur, fuisse licita.

ditionibus quandoque Apostolos esse usos, ut Judeorum infirmitatibus succurrerent, non omni destituitur fide (c); felicissimè sane prostratum esse Verporum agmen antiquis Patrum suorum testimoniis, vel solus Pugio fidei & quod ex eo prodiit Galatini opus de Arcanis Catholicae Veritatis testentur. (d) Ecclesie quoque nostrae adeo placuit iucundissimum hocce & aptissimum confutandi adversarios genus, ut in hunc usque diem veneretur Elacii Catalogum Testium Veritatis, Gerhardi Confessionem Catholicam, Dorschæi Thomam Aquinatem, Reiseri Augustinum & Launojum aliaque Theologorum egregiorum monumenta, quibus ipsis adeo hostibus veritatis confessio extorta est. At vero perperam sane talem $\kappa\alpha\iota$ $\lambda\upsilon\beta\omega\tau\omicron\upsilon$ disputationem cum adversariis aggredimur, si antiqua literarum monumenta, unde argumenta nostra petimus, patiamur vel corrumpi interpolatione, additione, detractione, aut plane ex manibus nostris tanquam suppositicia auferri. Cum itaque liber Judeorum antiquus זוהר Zohar (*) ab egregiis instructus sit testimoniis, de Mysterio S. S. Trinitatis, deque Messie Persona ac

(c) Act. VII, 22.

(d) Raymundi Martini pugio constat argumentis ex Thalmude & antiquis Hebræorum codicibus studio singulari collectis, quæ Galatinus postea operi suo inseruit, uti Index docet subjectus Raymundo ex editione Viri de Alma hac incluta & universa Christi Ecclesia immortaliter meriti Jo. Ben. Carpzovii הת .

(*) Latine nomen Zohar hic expressum vides litera Alpha-

ac officiis, integritati quoque Sancti Hebræi codicis vindicandæ, argumenta suppeditet neutiquam repudianda, non omnem me arbitror perditurum esse operam, si in antiquitatem hujus scripti inquiram, auctoritatem pro mediocribus ingenii viribus vindicem, minimum notulis quibusdam Philologicis hinc inde collectis collustrem. Quod ut dextre cadat institutum, Patrem luminis, doctrinæ omnis fontem, sanctissimum DEum imploramus devotè, ut circa Lumen occupator, luce sua dignetur inque veritate ducat ac confirmet.

phabethi ultima Z nempe Zohar, sicuti Wasmuthus in Vindiciis S. Hebrææ Scripturæ p. 2. Lighthootus Operum Volum. 2. p. 144. Voisinus in Observationibus ad Raymundi pugionem fidei p. 67. & alii plures idem fecerunt, quorum vestigia legi, secutus LXX. viralem Veteris Testamenti versionem, qui literam ז exprimentur ζ, uti videre est I Chron. II. v. 36. Nathan genuit זר quod Græce redditur Ζαβὲδ &c. &c. Neque tamen cum illis litigabo, qui scribunt Zohar uti Auctor Cabbalæ Denudatæ & alii, quippe qui cum Hieronymo, uti ex tabula Alphabethi Psalterio ejus Hebraico adjecta conspici potest, Judæorum recentiorum, præsertim Germanorum, scriptorem amant, quibus idem est ac S lenissimum, quod nos docet Wagenfeldius in der Belehrung der Jüdischen Deutschen Red- und Schreib-Arth p. 82. f.

Se-

Sectio I.

§. I.

*Nominis
impositio*

Quisquis Rabbinicas manu ver-
fabit bibliothecas Buxtorf-
fii, Plantavitii, Bartoloccii,
Ebed Jesu aliorumque, vel mil-
le confirmabitur exemplis, ornare Judæos
libros suos titulis, qui divinæ sunt originis
& absque omni verborum mutatione ex Ve-
teris Testamenti paginis mutuati. Quod
licet vituperatione careat institutum, haud
tamen abs re verebimur, ne arrogantiam
quandam sapiat, si turpem illum cogitemus
Judæorum de sapientia sua imaginaria fa-
ctum, sæpius à scriptoribus sacris reprehen-
sum 1 Cor. I, 20, 21. Matth. XI, 25. quem et-
iam in ipsis librorum suorum frontispiciis
produnt. Etenim non Autorum solum
nomina sesquipedalibus luxuriantur elogiis,
(e), sed ipsæ quoque inscriptiones summam
jacti-

- (e) Buxtorff. de Abbreviatoris p. 120. ostendit non esse
gloriosiorem sub cælo populum, & varia affert titulo-
rum genera, quos inter notatu dignus est titulus Le-
xici Talmudici Aruch sequens: הגאון הרב רבי נתן
הצדיק ז"ל בן כבוד קדושת מרנא ורבנא
יקיאר ז"ל בן כבוד גדולת קדושת מרנא
ורבנא אברהם ז"ל. Illustris dominus Rabbi Na-
than justus, benedictæ memoriæ, filius honorificentissimi
&

jactitant sapientiam, ipsi etſi libri meris impleti ſint quiſquiliis. Cujus farinae codicem quendam vulgavit R. Moſes Galiani Conſtantinopolitanus inſignitum titulo חכמה העלומה *abſcondita ſapientiae*, ex Job. XI, 6. ſed judice Buxtorffio in append. Biblioth. Rabb. *totus liber ineptiae ſunt & ſcriptor ipſe inſuſus*. Meliori quidem jure antiquo noſtro volumini nomen competit ורר Lumen ex Dan. XII. 3. ומשכילים *& qui docti fuerint, fulgebunt, (*)* depromptum, cum quædam complectatur myſteria, quæ recte intellecta lucem fidei accendere valeant. Aſt ſi ponderes, quod involuta ſint Cimmeriis Cabbaliſtarum tenebris, non immerito dubitabis, num verū ſit, quod ſibi perſvadent Judæi, illuminari qui Zohar legunt multaque frequenti illius meditatione à Deo obtineri merita, quibus ornati ſtellarum inſtar rutilantium fulgeant. Non tamen eo minus nomen inde ob-

& ſanctiſſimi doctoris & Rabbini noſtri Jekielis, fauſta memoriae, filii houoriſcentiſſimi, magnificentiſſimi, ſanctiſſimi doctoris & Rabbini noſtri Abraham fauſta memoriae.

(*) Etſi vocabulum משכילים ordinarie ſignificet *erudientes, informantes, docentes*, retinui tamen verſionem vulgatam, quia nonnunquam intransitiuè uſurpatur, ut Dan I. v. 4. & iutioni auctoris noſtri magis convenit, ſicuti ipſe mentem ſuam alibi jatis expoſuit, etiam Com. in Exod. I. colum. 1. ubi ita: משכילים אינן רמשתכלי הוא וחכמתה *Maschilim ſunt intolligentes myſterium ſapientiae hujus*, quod nimirum Zohare comprehenditur.

obtinuit, uti non solum docet R. Isaac de La-
tas præfatione in Zohar, (***) sed ex libro
Juchasin R. Abraham Zacuth p. 42. idem
quoque colligitur, quando inquit : ספר
הזוהר המאיר לכל העולם הנקרא מדרש יו
הזוהר אור שחו מסודות התורה והקבלה
liber Zohar,
qui illuminat universum mundum, vocatur Mi-
drasch Jebi Or quia constat ex secretis legis &
Cabbale. (f)

§. II.

*Varii hu-
jus nomi-
nis libri.*

Non autem quoties libri Zohar mentio
fit, nostrum respici putemus : il se trouve,
inquit Ludov. Morery, de faux Zohars manu-
scrits, les Juifs ayant donne quelques Ouvrages
sous ce nom fameux, pour imposer à leurs lecteurs;
dantur falsa Zoharis exempla MSta, postquam
Judæi ediderunt aliquot opera sub nomine hoc cele-
bri, ut lectoribus imponerent. (g) Ansam huic
fraudi dedisse curiositatem, animadvertit
Morinus (h) multi, inq̄iens, cum viderent gen-
tiles in hæc arcana totos hiare, huic operi magno
conatu incubuerunt & specioso Zoharis titulo &
Simeonis Ben Jochai nomine illud venditarunt.
Hinc factum est, ut tam varii multiq̄e codices Zo-
haris quotidie reperiantur. Culpa itaque om-
nis

(**) Vide sis פסק הנאון יצחק דלמאש editio-
nis Sultzbatensis, quæ incipit columna quarta præsa-
tionis.

(f) Conf. Joh. Morin. Exercit. Biblic. lib. 2. Exercit. IX.
c. 10. p. 359. & 861.

(g) Tom. IV. p. 385. dict. Criticq̄.

(h) l. c. §. VI. p. 361.

mnis, quod tot circumferantur sub nomine
Zoharis libri, recidit in fraudulentiam Apel-
larum, qui invidia ducti partim, partim & sci-
entiae arcanae gloria seculo circiter duodeci-
mo, uti ibidem scribit Morinus, libros fu-
tiles varios, laboriosos tamen de Cabbala
scripserunt, quos & titulis ornarunt specio-
sis *Zoharis, Babir, &c.* & nominibus antiquo-
rum Rabbinorum. Dantur autem Codices,
qui nomen *Zoharis* præ seferunt & MSti &
impressi. De illis testimonium exstat R.
Isaac de Latas apud Morin. l. c. ubi ait:
ימצאו ממנו (הזוהר) הרבה מאד בכתב יד
i.e. multi admodum inveniuntur nominis hujus *Zo-
haris* MSti. Horum quidam, quibus disci-
minis gratia cognomen additum est, re-
censentur in Bibliotheca Rabb. Bartoloccii
(i) videlicet זוהר הרקיע *Zohar Harakia*, splen-
dor firmamenti, excusus Constantinop. in
4to, זוהר על הרפואה *Zohar al Harrephua*,
qui titulus est libelli Medici de cura calculi
tractantis: uti & זוהר יהוה *Zohar Jehovah*
splendor Domini, qui an etiam typis exa-
ratus sit, asserere non audeo, cum ipse Bar-
toloccus fateatur sibi istum non visum nisi
in Bibliotheca Vaticana & quidem partim
in membrana partim in papyro manu exa-
ratum in 4to. Omnes isti libri titulo insi-
gniti *Zoharis* à vulgò sic dicto differunt.
Quam proxime autem ad istum accedit

B

דרש

(i) Part. II, p. 207. & Part. IV, p. 418.

זוהר נדפס *Zohar novus*, quippe qui ejusdem orationis est, styli & materiæ cum Zohare antiquo, eaque complectitur, quæ in impressis veteris Zoharis codicibus desiderantur, descripta ex antiquissimo quodam exemplari MSto membraneo, quod ex terra Israelis attulerunt. Impressus est hic liber Cracov. 1603. in 4to, uti docet Joh. Buxtorffius in Bibl. Rabb. p. 56. (*)

§. III.

*Quando
innotue-
rit.*

Occultari studio, quæ arcanas fovent scientias, scripta, & multo magis communi commodo quæ sunt periculo, tantum abest ut miremur, ut alterum invidiæ literas strenue comitanti, facile largiamur, alterum justitiæ, quæ noxia prohibet quælibet, jure suo tribuamus. Ipsa quoque pietas svadet, ne mysteria religionis stupenda iis temere propalentur, qui sibilo ea excipiunt ingrati, & deteriores adeo fiunt suæ tantum emendationi propositis (k). Non difficulter igitur hariolabimur, unde gentiles pariter ac Judæi, Orientales inprimis, libros suos Mysticos vulgi subtraxerint conspectui, & tantâ quidem sollicitudine, ut multa orientalium in nostram usque ætatem alios populos lateant (l), & Gvilielmus Postellius inter-

grum

(*) Videatur Sum. Rev. Dn. Joh. Christ. Wolfii Bibliothecæ Rabbinicæ pag. 1796, p. 114. fs. ubi plura occurrunt.

(k) Matth. VII. 6.

(l) Moihoff, Polyhist. p. 88. Buxtorff, in Biblioth. p. 56.

grum ausus sit luci exponere librum de originibus seu de varia & potissimum Orbi Literato ad hunc diem incognita historia. Etenim Ægyptii integras habebant, referente Morhofio (m) Bibliothecas, in quibus reposita erant, *quæ occultari volebant, gravique afficiebant pœna, qui aliqua ex iis in vulgus efferrent.* Et de Hebræorum Cabbala docet Postellus libro de *Hetruria origine* p. 82. apud Morhoff, p. 93. tale iis usitatum fuisse interpretationis genus, *ut altissimis referta Mysteriis non nisi ore in aures transfunderentur discipuli,* unde & ipsi Cabbalæ nomen sit. Quî itaque mirum videatur cuiquam, tamdiu latuisse *Zoharem*, omnium Cabbalæ secretorum fontem, quique multa præterea complectebatur Judaismo Evangelium pertinaciter repudianti adversa. Fatemur utique ultro ab ortu suo usque ad seculum orbis redempti duodecimum & in Christianorum & in Rabbinorum monumentis, nulla hætenus reperta esse memoriæ ejus vestigia (n). Præstant de altissimo hoc apud scriptores suos silentio ipsorum Judæorum Testimonia, R. *Abrab. Zacuth* in lib. *Juchasin* p. 42. asserit זה הספר יאחר הר"מ בן ורה"ש שלא ראוי i. e. *liber hic demum post R. Mosem Bar Nachman & R. Aser cognitus est, qui eum non viderunt.* Et R. *Moses Gedalias* testatur fol. 31. 32. בן ורה"ש &c. *Rabbinorum nonnulli dicunt*

B 2

R. Mo-

(m) l. c. p. 89.

(n) Buxtorff, de Abbrev. p. 202.

R. Mosén Bar Nachmanis istum librum invenisse in terra Israelis & eum misisse in Cataloniam, postquam ivit in Arragoniam & incidisse in manus R. Mosís de Leon. (o) Proinde quamvis etiam ex horum assertis aperte sibi contrariis, haud certo pateat, quis omnium primus vel mentionem ejus fecerit vel istum detexerit, id tamen manifestum est, quod seculo XII. præclarissimis Judæorum Rabinis nondum fuerit cognitus. Constat enim, quod R. Mosés Bar Nachman Hispanus inclarescere cœperit circa annum Christi 1212, & R. Ascher an. Christi 1328. Toleti mortuus sit, teste Buxtorffio in Abbreviat. p. 196. & Biblioth. Rabb p. 36. Verum enim vero non obstante, quod sero innotuerit, nihil tamen inde vel antiquitati ejus vel auctoritati merito derogatur, cum multi nobis absconditi sint thesauri, quos propterea non existere perperam asseremus. Judæi male res à se gestas mandarunt literis (p), occultarunt sua arca-na (*), & hanc ipsam Zoharis doctrinam usque

(o) Morinus l. c. p. 359. §. 2. 3.

(p) Vid. Morin. Exerc. Bibl. P. II. exercit. 4. integra. Idem nos docent Sum. Rev. Dn. Jo. Christ. Wolfius laudatæ Bibliothecæ Part. I. præfation. pag. XX. & Clariss. Dn. D. Joh. Alb. Fabricius Bibliothecæ Græcæ Libr. III. pag. 734.

(*) Quàm aggrè R. Simeon manifestaverit arcana Cabbalistica ex initio libri Idra Rabba satis liquet: cum sociis suis de iis collocuturus, sedebat antea & flebat, tandemque in hæc erumpebat verba: *va mihi, si reve-*

labe,

usque ad ultima mundi tempora latere voluit autor (q); quid miramur igitur Christianos hujus libri non meminisse, qui rerum Judaicarum non adeo fuerunt periti, non sequiori solum ætate, postquam barbaries ubique invaluerat, sed & in primitiva Ecclesia, relicta jamdum aliquot seculis Synagoga (r)? Quod vero ipsi adeo Judæi & magni nominis Rabbini, imo & Thalmudis Babylonici collectores silentio eundem alto prætereant (**), non ignorantia adeo sed invidiæ potius tribuitur. Neque enim plane ignota sunt, quæ inter scholam Babylonicam s. Orientalem & Israeliticam s. Occidentalem intercesserunt dissidia, quæ nonnunquam in convitia plane eruperunt, adeo ut & Autor Zoharis non raro Babylonicos vocet stolidos (s).

B 3

§. IV. Si

labo, va mibi, si non revelabo! Quomodo id intellexerit, ex sequentibus patet: Nimirum permissum quidem sibi esse, amicis & sociis manifestare patrum de rebus tam sublimibus traditiones, non autem infidelibus. Hinc addit: qui ambulat ut circumforaneus, secretum revelat, sed fidelis spiritu verbum celat. Prov. XI, 13. Lege sis Zoharis Com. in **במדרש** col. **ריב**. (***) Intelligendum hoc est de explicita libri Zoharis mentione, non autem de R. Simeone Ben Jochai & rebus ab eo gestis aut talibus quorum in Zohare mentio fit, talia enim in Thalmude occurrunt.

(q) Autor Cabb. denud. P. II. Præf.

(r) Quod si nec Origenes, nec Epiphanius, nec Augustinus, uti vult Morinus l. c. c. II. p. 294. Thalmudem existere sciverint, multo minus hujus libri habuere notitiam.

(s) Aut. Cabb. denud. Part. II. §. 5. p. 3. Buxtorff, in Com. Masot. p. 31. Lightfoot, vol. II. p. 839.

§. IV.

Auctores

Si qua unquam in Criticorum foro de libri Autore agitata est controversia, maximis implicita difficultatibus, tali sane venit loco nostra de autore codicis Zohar, quippe de quo summum literarum Hebraicarum Mystam Buxtorffium fluctuare videbis (t) aliorumque Philologorum Rabbinorum pariter ac Christianorum animi in contrarias distrahuntur sententias. Omnium abjectissimè de eo sentit Joh. Morinus, ut, quibus textus Hebraei integritas defendi solet, argumenta auferat adversariis, in ea constitutus opinione, librum hunc esse plane supposititium, ante pauca confectum secula, Autore R. Mose Leone (u). Neque inficiari quis poterit, fuisse inter Judæos, qui Commentarium hunc Cabbalisticum tribuerunt Leoni, uti testimonio ex Gedalia confirmat Morinus, (w) sed neque fraudulentia hujus Apellæ mansit penitus abscondita,

(t) Conf. Abbrev. p. 204. & Biblioth. p. 55.

(****) Equidem Joh. Buxtorffius Sen. cum controversia de antiquitate punctorum vocalium primum moveretur, de antiquitate & auctore Zoharis nihil certi definire voluit, antequam utriusque partis argumenta examini subiecisset, sed nunquam tamen ad eorum castra transiit, qui sententiæ nostræ adversantur, sicut Lud. Capellus auctoritate ejus malè usus est, quam postea vindicavit Joh. Buxtorffius Fil. tract. de Punctorum antiquitate & origine Part. I. p. 71. seq.

(u) Exercit. l. c. p. 362. §. 9.

(w) l. c. p. 359.

dita, & in ipsa Gedaliae narratione non ob-
 scurae ejus rei dantur indicia. Otium nobis
 fecit Bartoloccus in Biblioth. Rabbin. in
 Vita hujus impostoris, R. Mose Leonis, ubi
 sufficienter detexit, qua, lucri gratia, fra-
 tres suos circumvenerit calliditate. Scilicet
 „non diu ante annum 1050. Christi 1290. (ut
 „Bartoloccii, qui non in omnium manu
 „est, narrationem retineam) vulgatum fuit
 „quoddam scriptum super Pentateuchum Mosis
 „sub nomine R. Simeonis Ben Iochai, quod ha-
 „tenus ignotum fuerat, & cum in diversis qua-
 „ternionibus incompatis per manus Rabbinorum
 „tereretur, non apud omnes idem exemplar ap-
 „parebat, sed aliud ab alio discrepabat. Videns
 „hoc Moses de Leone, applicuit animum ad in-
 „terpretandum Pentateuchum, stylo eodem ser-
 „vato, qui in expositione ejusdem à R. Simeone
 „Ben Iochaicernebatur: non totum quidem Pen-
 „tateuchum explicando, sed nonnulla loca, ea sci-
 „licet, quae à Ben Iochai in explicatione videbantur
 „relieta: Perfecit suum opus & apud sapientio-
 „res Iudeos sub nomine R. Simeonis Ben Iochai e-
 „vulgavit, transcriptis diversis exemplaribus, quae
 „à nostro Mose caro pretio vendebantur; qua arte
 „non modicum lucrum ab eo percipiebatur. Fraus
 „tandem detecta est: nam cum וררר qui Simeoni
 „Ben Iochai tribuebatur, dialecto Hierosolymita-
 „na scriptus fuisset, quae autem adjecta fuerant à
 „R. Mose de Leone, lingua pura hebraica scripta
 „cernerentur, licet sententia & stylus loquendi
 „imitarentur R. Simeon Ben Iochai: facile fuit,

„unam compositionem ab alia secernere & legiti-
mam de spuria dignoscere: unde R. Moses de Leo-
ne pro laude vituperium reportavit.„ Hacte-
nus Bartoloccius, qui narrationem suam
confirmat autoritate *Schalscheleth Hakkaba-
la*; in qua dubio procul plura occurrunt de
fraude Mosis Leonis, quàm quæ ex verbis
à Morino allegatis patent: eaque huic Mo-
rini sententiæ de Autore Zoharis sint re-
posita. Huic proximum est iudicium R.
Gedaliæ in dicta modo Catena Cabbalæ
apud Buxtorffium (x), ubi scribit: *Scito R.
Simeonem & ejus filium R. Eliesarem nihil scrip-
sisse de libro Zohar, qui hodie est in manibus no-
stris; sed discipuli ejus ac discipuli discipulorum
ipsorum, scripserunt eum in foliis multis, sexa-
ginta circiter annis post mortem ejus. Plus fa-
vent scriptori nostro, qui cum R. Abrahamo
Zacuth statuunt, Rabbi Simeonem non qui-
dem ejus Autorem esse, quoad compositionem,
sed quoad doctrinæ summam, quam
discipuli ejus ab eo didicerant. Ita enim il-
le in libro Iuchasin p. 42. censet apud Morin-
um (y): Cognominatur de nomine ejus (sc.
Simeonis B. Jochai) licet illum non composue-
rit, sed discipuli ejus, & filius ejus & discipuli
discipulorum ejus composuerunt eum juxta id,
quod ab eo exceperant. Sicut diximus de libris
Misnajoeth, Siphra & Siphre & Thosaphta, qui
omnes facti sunt juxta mentem Akiba: licet il-*
li

(x) Bibl. Rabb. p. 55.

(y) l. c. p. 359.

li libri facti sint ex ipsius dictatis plus quam annis sexaginta post ipsius mortem. Hunc excipiat R. David Gantz, qui majori adhuc patrocinio R. Simeoni B. Jochai librum Zoharis vindicat in Zemach David p. 105. ex interpretatione Vorstii, ubi ita sentit de R. Schimeone: *Hic exorsus est conficere librum Zohar, & discipuli ejus post absolverunt illum.* Huic sententiæ adstipulantur Petr. Galatinus (z), Joh. Lightfootus (a) Jos. de Voisin (b), Bartolocius (c) aliique. (*) Non multum à R. David Gantz discedit, veritati tamen adhuc proprior autor Cabbalæ denudatæ, quæ eo tendit: constare hunc librum colloquiis de rebus divinis textibusque sacris à R. Simeone & sociis ejus institutis, quæ ab aliis collecta, certo quodam ordine digesta & literis mandata sunt. Ut adeo, quæ Simeon diversis temporibus diversa asseruit, ipsi recte tribuantur, ab ipso autem non conscripta sint, nisi forte *Siphra de Zeniutha*, liber mysterii, quem ab ipsomet Simeone, ea qua conspicitur forma, profectum autumat. Cætera, quæ

B 5

socii

(z) De arcanis Cathol. veritatis I. I. p. m. 6.

(a) Vol. II. opp. p. 144. ubi inquit: R. Simeon Ben Jochai nec non Eleazar filius ejus, primi Auctores libri Zohar.

(b) In Observationibus ad Proœmium Pugionis Fidei ait: ille (Simeon) cœpit componere librum Zohar, quem discipuli ejus postea absolverunt.

(c) Biblioth. Rabb. Part. IV. p. 417.

(*) Lambecius in Prodr. H. I. p. 242.

focii ejus locuti sunt, videlicet *R. Abba*, & *R. Iose*, & *R. Chija*, & *R. Firtzbak* & *R. Eleasar* filius ejus merito etiam auctoribus suis, à quibus prolata sunt, tribui (**). Pleraque conscripsisse *R. Abba*, primum inter ejus discipulos. Huc accedere, quod scripta quædam alia ejusdem materia immixta *Zohari* sint, quæ in utraque editione vulgari *Cremonensi* ac *Mantuana* comparent & plane aliis Scriptoribus suos debent natales. Proinde autor hujus libri primarius est *R. Schimeon Ben Jochai*, cum & dogmata potiora ab ipso prolata & quædam etiam literis mandata sint. Alia debenter ejus discipulis & præsertim *R. Abba*, qui concepit sermones plerosque, quos inter se miscuerunt, & eosdem ex antiquorum scriptis, puta *R. Hammenuna Senioris* (***) & *R. Jebhæ* alio-

(**) Auctores, quorum colloquia & interpretationes legis Cabbalisticæ *Zohare* continentur, potissimi nominantur hoc ordine: *numerati sunt focii coram R. Simeone*, & *inventi sunt*. *R. Eleasar filius ejus*, *R. Abba*, *R. Jehuda*, *R. Iose filius ejus*, *R. Abba*, *R. Jehuda*, *R. Iose filius Jacobi*, *R. Isaac*, & *R. Chischia filius*, & *R. Chija*, & *R. Iose*, & *R. Jesu*. Vide ipsum *Zoharem* in librum *Mosis במדבר* col. וי media. Qui vero res à viris hisce gestas legere satagit, consulat *Synopsin* libri *Zohar*, tit. 19. p. 144. Tom II. *Cabbalæ Denudatæ*.

(***) *R. Simeoni* & ejus focii tantam fuisse auctoritatem *R. Hammenunæ Sen.* ut sæpissime ad ejus dicta provocarint, non mirabitur, qui considerat, quod referant, eum singulari miraculo, à Propheta *Elia* divinitus misso, è carcere esse liberatum; Vide *Zoharem Comment.* in *Numer.* col. 238. edit. *Sultzbac.*

aliorumque, auxit ac digessit, cum non tantum hi sed & liber *Chanochi*, libri quidam Salomonis aliæque traditiones tam in urbe Hierosolyma quàm extra eam editæ, sapissime allegentur. Reliqua tribuenda esse totius operis hujus, quod Zoharis nomine circumfertur, compileribus (d). Huic Viri maximo doctrinæ Cabbalisticæ usu & quotidiana Zoharis meditatione peritissimi iudicio non est quod refrager, præsertim cum iisdem ferme, quibus Critici librum auctori vindicant, innitatur argumentis. Quos enim nomine *R. Simeonis Ben Iochai*, *R. Abba*, *R. Eleasar* aliorumque sociorum nomine inscriptos deprehendimus sermones, tandem manent horum Virorum, donec indiciis vel argumento vel stylo insitis contrarium manifeste demonstraretur. Jam tractatus Zoharis plerique ejusmodi constant colloquiis, quorum initia sunt, *אֲרַשׁ לְחֻבְרִיָּא* dixit *R. Simeon* sociis suis, *קָם ר' אבָּא וְאֵל* surrexit *R. Abba* & dixit ei (e), interpretatus est *R. Elieser* legem (f) & his similia. Quandoque etiam de *R. Schimeone* & *R. Abba* occurrunt indicia, quod sermones quosdam ipsimet literis consignarunt. Sic *R. Simeon Sect.*

(d) Vid. Præfat. ad Tom. II. Cabbalæ denudatæ §. 6. & 9.

(e) Conf. *Idra Rabba* Sect. I. §. 1. & 6. ex editione auctoris Cabbalæ denudatæ.

(f) Vid. Synops. libri *Zohar* p. 148. §. 16. historiam de Eliesere quomodo expositione dicti *Prov. XII, 9.* ex gentili fecerit proselytum.

Sect. 1. Idra Suta §. 50. inquit: ורשתה אנה בלחודאי אסודרנה קמיה מלכא קדישא וכל הני זכאי קשוי דאתו למשמע מלון אלין:
*Nunc autem ego solus ea describam coram Rege sancto & omnibus illis vere justis, qui accesserunt ad aud. endum verba hac. Et paulo ante §. 18. ita testatur: עד לא יימרו דהא בגרועותא אסחלקנא מעלמא ועד כעין טמירין דוו בליכאי: אסחלקנא מעלמא ועד כעין טמירין דוו בליכאי: למיעל כהו לעלמא דאתו: Ne dicant quod aliquid reticuerim & ablatum sim de mundo: hac usque enim abscondita fuerunt ista in corde meo, ut fere ingressus cum illis essem in mundum futurum. Et §. 19. וכך אסדרנא לכו ר' אבא יכתוב ור' אליעזר כרי ילעי ושאר חברייהו ירחשו בליכיהו. Hec autem est dispositio mea de vobis: R. Abba scribet: & R. Eleasar Filius meus profitebitur. Reliqui autem socii mussitando meditabuntur in corde suo. Cujusmodi de Autore vestigia qui invenit, cujus præterea fama & probitas omnibus constat, haud facile adducetur in suspensionem, an, quod nomine ejus gaudet monumentum, ipsi competat, quamdiu nulla *voðéas* invenerit indicia. Præsertim si accedat, coætorum confirmari scriptorum testimoniis (*), quæ libri, de cujus autore quæritur, |comi-*

(*) Petr. Allixius provocat ad *Gemaram*, quod adeo commendet studium a R. Simeone Ben Jochai & sociis impensum legis interpretationi, ut recte inde colligatur, R. Simeonem jam tunc temporis initium fecisse scribendi hunc commentarium Cabbalisticum ab aliis continuatum: *Judicii antiquioris Ecclesia adversus Unitarios* Cap. XI, p. m. 142.

comitantur circumstantias, quæque passim ipsi doctrinæ deductioni inspersa sunt argumenta. Ast neque talia desunt Zohari, quæ Simeonem & socios ejus auctores arguant, documenta. Notatu sane digna est fuga Schimeonis & filii ejus Elieferis, quæ metu Imperatoris Romani duodecim integris annis latuerunt in spelunca (**); ea enim ansam dedit sublimibus, quæ Zohare continentur, rerum divinarum contemplationibus, quibus ex antro suo egressi mundum illuminare instituerunt. Et hæc sicuti narratur in Zohar super Genesin Editionis Cremonensis col. 36. Mantuanæ fol. 11. (g) ita quoque describitur, & quidem pluribus præterea circumstantiis, in Gemara Tractatu de Sabbatho Cap. II. fol. 33. Verba ipsa non repetam, cum & in Buxtorffio, Bartoloccio, Morino, Schickardo (h) & Judæorum quotquot Simeonis Ben Jochai mentionem faciunt, R. David Gantz (i) & aliorum scriptis occurrant partim, partim in compendium redacta sint, ex quorum collatione palam omnino est, utrobique asseri, Si-

(**) Speluncam hanc vocatam esse Maranæam ipse R. Simeon testatur his verbis: die quodam cum nectere coronas Regis (Supremi) in Speluncâ Maranæa vidi splendorem ignis, flammantis facie violenta, ut contremiscerem, *Zoharis Comment. in Deuteronom. column. 501.*

(g) Conf. Præf. ad T. II. Cabbal. deund. p. 2. §. 3.

(h) in Tract. de Jur. Reg. p. 474.

(i) in Zemach David ex edit. Vorst. p. 105.

Simeonem & Eliezerem filium ejus fugisse, latitasse in spelunca, precibus & studiis tempus trivisse, ambosque esse egressos, ut doctrina vigiliis hisce duris comparata aliis inservirent, idque hoc Zohare, hoc lumine, quorsum dubio procul in loco Zoharis egressa è specu voce: *illuminare*, alluditur. Ejusmodi sane circumstantiæ non exiguo sunt probabilitatis argumento, ea ad minimum in Zohate à Simeone esse profecta, quæ nomen ipsius præse ferunt. Cumque tractatus Siphra de Zeniutha & stylo & doctrinæ indole sublimi respondeant reliquis Simeonis sermonibus, non immerito à R. Jizchack Lorienti Germano (k) & Autore Cabbalæ denundatæ (l) ei tribuitur, ut taceam ex ipso titulo ספר רזמיות *liber occultationis*, aliquos collegisse, auctorem hoc nomine respexisse ad tempus, quo librum hunc composuit, cum nimirum in spelunca sua occultaretur. Hoc itaque demonstrato quædam Zoharis, quæ sane, si doctrinæ usum atque sublimitatem spectant, primas sibi vindicant, esse à R. Simeone Ben Jochai prolata & conscripta, reliqua, quæ recentiore spirant ætate, aliis Autoribus, operis totius compilatoribus lubenter relinquemus.

§. V.

Vita R.
Simeonis
B. Jochai

Cum itaque primarius sit Zoharis Autor
R. Si-

(k) in Comment. super hunc Zoharis Tract. p. 3. §. 1.
(l) in præfat. §. 6.

R. Simeon Ben Jochai, non à re fore alienum nostra arbitror, si vitam tam celebris Judæi dubiis non paucis involutam paululum collustremus. Quando vixerit, non convenit inter scriptores. Sixtus Senensis in Biblioth. Sancta ipso Salvatore nostro Jesu Christo priorem fuisse putat; *Simeon fil. Jochai*, inquiens, *inter Judæos expositores vetustissimus, scripsit ante Christum natum volumen ingens Zohar nuncupatum: cujus duo milia exemplaria in officina typographica Cremonensi excusa invenimus & jam ab Hispanis militibus incendio destinata servavimus.* (m) Neque Petrus Galatinus de ætate ejus adeo certus fuit, quando in opere de Arcanis Catholicæ veritatis: sequitur, ait, Aristobulum & immediate antecedit Rabbenu Hakkados; (n) quippe qui longo annorum intervallo à se invicem distant, cum alter fuit Ptolemæi Regis Magister, quin à nonnullis ad Philadelphi tempora referatur, (o) alter autem R. Jehudah Sanctus celebris operis Talmudici Mischnæ collector, sub imperatore Antonino, circa annum Christi 150. floruerit (p). Propius Morinus veritati rei accedit, instituto ex Judæorum Commentariis calculo, cujus tenore tam propinquus re-

(m) Lib. IV. p. 315.

(n) Lib. I. p. 6.

(o) Voss, de script. Græc. I. I. c. X.

(p) Buxtorff, in op. Talmud, recensione p. 243. Lesud. in Philolog. Heb Mixto p. 91 Pfeiff. Cr. S. p. 363, Surenhusius P. I. Mischnæ p. 2. Præf.

rerum Judaicarum Scriptori Iesepho fuit, ut nasci ex eo potuerit (q). Fatentur enim ad unum omnes, quod R. Akibam suspexerit Magistrum (r) qui *Iosephi fuit coetaneus*, eodem, quo Salvator noster natus est, anno (s) & ad summam profectus ætatem Bitteræ interit, in bello contra Adrianum Imperatorem an. 120 (t). Cæterum celebris Rabbi Simeon noster lucem hanc adspexit in Provincia superioris Galilææ circa annum Christi 50., tempore quo Thanaithæ apud Tiberiadem floruerunt, Doctore postea ulus R. Akiba (u) & promotore R. Juda Ben Babæ (x), quorum doctrina & patrocínio adeo in literis profecit ac moribus, ut vulgo Judæis המאור הקדש *lumen illud Sanctum* appelleretur. Summa enim hujus Viri etiam cum in vivis esset, fuit existimatio, quam potissimum est affectus & doctrina mysteriorum sublimi, & rigore custodiendi legem, & prodigiis, quæ quandoque res ab eo gestas comitata dicuntur (*). Quam profunde immer sus fuerit

(q) in Exercit. p. 367. §. 3.

(r) Buxtorff. Abbrev. p. 199.

(s) Barroloc. Part. IV. Biblioth. p. 417.

(t) ibid. p. 412.

(u) Joh. Henr. Ottonis Hist. Doct. Misnicor. p. 150.

(x) Qui המאור seu Promotor καὶ ἐξοχὸν dicitur, quia inter Osam & Sepharam contra edictum Imperatoris Romani quinque Seniores promovit, impositione manuum, quos inter etiam Simeon & Filius ejus Eliezer fuit vid. Ottho I. c. p. III.

(*) Cujusmodi est, quod legitur in Thalmudis Gemara, Masse-

rit rerum Metaphysicarum arcanis vel mini-
mus inter Zoharis Tractatus ספר רצניעות
do-

Masschehet מעילה, Pircke Kodscheh Hammisbeach,
his verbis, à Raymundo Martini, Pugionis Fidei Part.
II. Cap. 14. §. 19. p. m. 436. Latine redditus: dixerunt
Judæi, quis ibit, & cassabit legem? (seu Romano
Imperatori persvadebit, ut decretum contra Judæos
de Sabbatho &c. abroget) responderunt: vadat R.
Simeon Ben Jochai, qui est doctus & insignis mira-
culis; post eum vadat R. Elieser Filius Jose &c. Nar-
ratur porro ejusmodi prodigium, quod nimirum R.
Simeon ex Imperatoris filia dæmonem, nomine Benta-
malion ejecerit, & præmii loco abrogationem decreti
adversus Judæos promulgati obtinuerit. In eodem
tractatu & quidem Mischnæ, eodemque capite nomen
Simeonis bis occurrit, quod nostri Ben Jochai esse
non immerito inde colligitur, quia Gemara, uti
constat, instar Commentarii in Mischnah est: quæstio
autem ibi est: num praputum arborum & vinea recte
conjungantur? R. Simeon dicit: non jungantur
&c. ex editione Surenhusii p. 278. Similiter in Thal-
mudis Hierosolymitani tractatu Sanhedrin Cap. Dine,
ex versione Raymundi Martini Pugionis Fidei p. m.
872 legitur: tradiderunt Magistri: quadraginta an-
nis ante desolationem domus sanctuarii ablata sunt
judicia animarum sive sanguinis ex Israël; & in
diebus Simeonis Ben Jochai ablata sunt etiam judicia
pecunia ex Israël. Ad ejusmodi testimonia dubio
procul digitum intendit Sum. Rev. Dn. D. Löschnerus
tract. de causis lingvæ Hebrææ pag. 87. ita disserens:
liber Zohar etsi Buxtorffio dubiam quoque commo-
verit, postquam à cl Knorrio aliisque solerter vin-
dicatus est, omnium confessione à Simeone Ben Jachai
ejusque discipulis, altero post Christum natum seculo
scriptus creditur; neque de ætate quippiam move-
rim, cum Thalmudica Zoharis citatio rem omnem
in aprico penat.

C

doceat, si reliqua taceam, quæ ipsi vulgo adscribuuntur, & ab aliis ab ipso Zoharis opere separantur, videlicet תקונים directoria aut supplementa, רעא מהמנא Pastor fidelis, והיכלות mansiones, רי תורה secreta legis & Tractatus de punctis Cabbalisticus (y). Tam severus autem fuit legis custos, ut, cum per portam Tyberiadis aliquando incederet & quosdam publice legem transgredi cerneret, mox ubi acrius eos erat intuitus, in mare conjici eos jusserit (z). Quandoque aliis magni nominis Rabbini apparuit in infomniis & visionibus, sicuti de R. Jehuda narratur, quod dormiens excellentiam ejus per ænigma viderit (a), de R. Pinchaso, quod ei revelatum sit, jamdum è spelunca progressum Simeonem, de R. Rachumai, quod aves ipsi attulerint tabellam, in qua scriptum fuerit: R. Simeonem Jochaidem exivisse (b). Inter cognatos ipsius refert R. David Gantz in *Zemach David* celebrem suæ ætate R. Pinchasum Filium Jairi, ipse autem dubitat, generne an socer fuerit (c). Filius ab ipso genitus memoratur R. Elieser, qui perpetuus parentis comes fuit in ipso

(y) Bartoloc. l. c. p. 481.

(z) Zohar super Genesim Edit, Crem, col. 183. & in Synopsi libr. Zoh. Tit. 19. p. 145.

(a) ibid. column. p. 462. & in Synopsi. p. 146.

(b) ibid. col. 36. & col. 23. & in Synopsi. p. 148.

(c) Ex editione Vorstii p. 105.

ipso quoque exilio, inter sodales ejus R. Josen, R. Chijam & R. Jizchack fidelissimus, doctrinamque & monita paterna obsequiosissimè secutus, tantum inde profecit, ut Zoharem continuasse plerorumque sit opinio (d). Ei & sociis parentis reliquis accommodarunt oraculum Danielis c. XII, 3. & *intelligentes fulgebunt sicut splendor firmamenti*, tum in principio præfationis majoris תקוני, tum in præfatione minori Zoharis, ubi voci חמשכריות subjiciunt ארין שמעון וחבריו isti sunt R. Schimeon & socii ejus (e). Inter opera, quæ præstitit egregia, referunt Apellæ Synagogam ab ipso exstructam, quæ Tyberiade cernitur, ut in Hottingeri Cippis videre est. (f) Persecutionem quoque extollunt, quam à Romanis perpeffus est, duodecim in spelunca latitans annis, ut interitum ipsi jam decretum effugeret. Dixerat enim, omnia opera magnifica, quæ à Romanis exstructa erant, balnea, pontes, plateas &c. esse ab iis in proprium commodum ædificata, ut inde vectigalia reciperent (g). Circa mortem ejus quæ gesta sunt, prolixè narran-

C 2

ran-

(d) Vid supra §. 4.

(e) Loca illa collecta vid, in præfat, ad Tom, II. Cabb, denud. §. I.

(f) Hotting p. 58.

(g) Conf. §. 4. & Orthonis hist. Mischnic. p. 150. ubi prolixi-
am hanc historiam in Compendium redegit.

rantur in fine Idræ Sutæ seu Synodi Minoris(h). Scilicet cum sermonem faceret de membris Microprosopi, subito & verba finiit & vitam attonitis, qui aderant, R. Abba, R. Chia & reliquis sociis. Filius ejus R. Elieser ter procidebat in terram, neque flere neque loqui poterat, stupefactus tam morte parentis inopinata quàm splendore ignis, qui circumdederat mortuum. Refocillatus tamen paulisper inter singultus in hæc erumpit verba: *אבא אבא תלת הוו חר אתחזור* *o Pater! o Pater! tres fuerunt, in unum redacti sunt.* Reliqui pariter, & humi procumbere & vociferari, donec superato doloris æstu, funeris instituebatur præparatio. Tunc ipsi Rabbinæ R. Abba & R. Elieser induerunt defunctum veste sepulchrali, atque in feretrum elevarunt, ut Maranæ sepeliretur. Cum igitur efferretur lectulus sepulchralis, ipse elevabatur in aërem & ignis ante eum procedebat flammans, cumque in antrum inferretur, vox audiebatur: *זה האיש מרעיש הארץ מרגז ממלכות* Hic est ille Vir, qui commovit terram & tremere fecit regna.

§. VI.

Antiquitas probatur. Hicce de Autore præmissis viam arbitrator stratum esse demonstrationi veræ Zoharis nostri antiquitatis, cui nunc parum attentius studebimus. Itaque primo omnium

h) P. 592, ex editione auctoris Cabbalæ denudatæ.

um monendus erat B. L. non quæri hic de accessoriis, quæ præter omne fas Zohari immixta sunt, à perfidis Zoharisticorum Tractatuū collectoribus, ea enim recentissima esse unicuique ultro largiemur; sed de libellis, qui ab ipso Simeone Jochaide, ejus filio, sociis, illorumq; discipulis ac affectis, (*) ardua Simeonis doctrina imbutis, sunt profecti. De his communi Zoharis nomine insignitis tractatibus, etsi annum, quo ultimi operi manus accessit, definire nequeam, non tamen tergiversor celeberrimi Theologi ac Philologi Aug. Pfeifferi ^h subscribere sententiæ. Is autem de codicibus Bahir ac Zohar ita disserit: *licet de ætate horum librorum non plane constet, inferiores tamen esse Tiberiensibus nondum est probatum* (h) Quod si itaque consideremus, ultimos Tiberiadis sapientes circa annum à nato Christo circiter quadringentesimum ex vita hac in alteram migrasse, antequam pro-

C 3

(*) Non abs re dixi: *affectis*, quia vestigia illorum passim occurrunt; uti in tractatu Idra Rabba, circa finem testantur hæc verba: *didicimus antequam egredierentur socii* (Simeonis de quibus sermo est) ex hac area (Synodo magnâ, cujus colloquia & acta hîc memorix tradita sunt) *mortui sunt R. Jose filius Jacob, & R. Chiskja, & R. Jesa*. Quia auctor hujus narrationis ipse fatetur, se *didicisse*, seu ore ab aliis traditum accepisse, uti vox נִדְּנָה id significat, ipse non interfuit huic Synodo testis ocularis. Lege sis Zoharem in Numeros colum. 237, circa finem.

h) In Crit S. p. m. 48.

dierat Talmud Babylonicum (i), talis annorum, quibus Zoharis tractatus pedentim conscripti sunt, constituenda est periodus, quæ intercedat inter Adriani persecutionem seculo secundo contra Judæos ferventem, & ultimum scholæ Tiberiadis Doctorem R. Hillelem Hannasi, qui cum seculo quarto esse desiit. Quo ipso tamen id asserere nolui, quod ultimi Zoharis continuatores ipsum seculi quarti finem attigerint, cujus rei nulla hactenus reperi vestigia, sed quod non superaverint hunc terminum, multo minus Thalmude sint

(1) *Æta-*
se Actoris posteriores. Efficitur hoc primo ætate R. Simeonis Ben Jochai & sociorum ejus, quos primos Zoharis scriptores esse superiori §. IV. demonstravi: isti autem floruerunt sub Imperatore Hadriano, id quod præter alios Lightfootus in Chron. Temporum confirmat (k) Quodsi quis contendat, Tractatum de punctis operi Zoharistico insertum, esse discipulorum Elieferis, Masoretharum Tiberiensium coætantorum, ejus sententiæ si argumentis innitatur firmis, non refragabimur, cum forte Masoretharum studium, Scholæ Simeonis Tberiade exstructæ non ignotum, Cabbalistico de literis vocalibus libello dederit occasionem.

§. VII.

i) Quod Buxtorff. in Comment. Masoreth. I, I, c. VII. & VIII. p. 26. demonstrat.

k) Sect. VI. p. 144. Vol. II. opp.

§. VII.

Deinde, qui considerant & styli singu-(2) *Ex*
laritatem & Cabbalæ tam Theosophicæ *materia*
quam ritualis antiquitatem, quibus Zohar *& stylo.*
gaudet, haud facile Morino aliisque qui
seculo demum duodecimo suppositum il-
lum & confictum fuisse statuunt, assenti-
ent. Etenim ne in Thalmude quidem,
multo minus scriptoribus Thalmude infe-
rioribus & diu post subsecutis aliis tam
clara notitiæ de S. S. Trinitate, Filio Dei,
Messia cæterisque mysteriis divinis vestigia
occurrunt, quam in Zohare & libris ei
coætaneis, Bahir nempe & Siphre (pro uti
vulgo creduntur) utque eo antiquioribus
Thargumim. Quamvis enim summus ju-
stitiæ doctor ac optatus diu doctrinæ veræ
instaurator Christus omnia ferme fidei do-
gmata jam sua ætate traditionibus πατρο-
παράδοις deprehendebat corrupta (1);
nondum tamen desierant omnino in Ec-
clesia Judaica, qui Mysteria divina puro
fovebant pectore, Simeon, Hanna aliique
solatium Israelis fide sincera præstolantes,
ne plane sponsa Filius Dei destitueretur.
Neque eam mysteriorum sanctorum noti-
tiam postea mox penitus cessasse in gente
Judæorum incredula, sed scintillulas mi-
nimum aliquas in iis, qui legem Dei ma-

C 4

jori

1) Luc. XI. 25. conf. Odhelii Synagog. Bifrons P. I. §. 2.
& §. 4. & 14.

jori scrutabantur studio, latitasse Jonathan
atque Onkelos egregiis de מִמְרָא רַיִי te-
stimoniis, ut cætera taceam, manifeste
docent, successu temporis pertinacissima
& diuturna Evangelii oppugnatione adeo
sensim suppressas atque extinctas, ut in re-
centioribus Rabbinorum scriptis rarissime
eas emicare advertas, quippe qui testimo-
nia antiquorum de SS. Trinitate & aliis
Evangelii mysteriis a nostratibus producta,
quacunque possunt fraude, enervare adla-
borant(m). Sic quem de Deo exposue-
runt Patres Thalmudici locum Mosis: *pluit*
Dominus à Domino, autor Bereschith Rabba
interpretatur de Angelo Gabriele (n) ut e-
vitet, quod hinc colligunt Christiani:
plures dari personas divinas. Sic Cabbala-
m, quæ olim in mera Mysteriorum divi-
norum contemplatione subsistebat, appli-
carunt arti magicæ, præstigiis aliisque ne-
fandis incantationibus, (o) ut verissime ad
perversam verporum gentem accommode-
tur illud Flacci:

m) Conf. Raimund. Pugion. fid. Part. III. dist. I. c. III.
& IV. ubi ex Voisini observationibus videre est, quo-
modo Maimonides allata de pluralitate personarum di-
vinarum elidat argumenta, quæ tamen ex Zohare p.
500. lucem sibi fœnerantur.

n) Ib. innotis Voisini. p. 497.

o) B. Jo. Ben, Carpzovii Introduct. in Th. Jud. cap. X.
p. 83.

*Ætas parentum pejor avis tulit
Vos nequiores, mox daturos
Progeniem vitiosiore.*

Quibus ita comparatis, Theosophiam nempe Judæorum, temporis successu, mutatam esse in deteriorem, adeo ut purior in antiquis Hebræorum monumentis compareat quam modernis(*), vel inde argumentum quoddam accedit admodum probabile antiquitati Zoharis, quippe cujus Cabbala profecto ex omnium consensu recentiorem præstantia superat. Sicuti autem Zohar in disciplina, quæ naturalia transcendit, antiquitatem spirat, ita quoque in constitutionibus ejus de cultu publico & cærimoniis occurrunt indicia, quæ pariter ætatem arguunt à memoria nostra remotissimam. Vel unica id demonstrabo lege, quam Zoharis scriptores suis commendant auditoribus, de die expiationis rite celebranda. Scilicet ritus ac sacra festo hoc solenni observanda col. 100. 119. 120. 195. 203. 374. 414. editionis Cremonensis pluribus describuntur, sed nullibi vel apice quodam mentio fit כפרה בגר expiationis, quæ fit gallo, quem recutiti tribus vicibus

C 5

cibus

(*) Quomodo successu temporis traditiones Hebræorum antiquorum corruptæ sint, pluribus docet ex ipsorum Judæorum scriptis Jos. de Voisin, annotat, ad Raymundi Pagionem *fidei* p. m. 27. s. ut ipsius *Dni* Servatoris nostri elenchos, quibus passim eas persecutus est, taceam Mat, V, 21.

cibus capiti allidunt, dicendo ad ictum quemlibet: *sit mei loco immolatus*: hujus autem loco mandatur illis legenda sectio: *אחרי מות*, ut mentio fiat mortis duorum hircorum: quia mors justorum expiat peccata generationis. Quod si itaque inquiratur, quando hæc immolandi gallum consuetudo invaluerit, Judæos inter, in Oriente, Italia & Germania degentes, non obscuris colligitur indicis, jam eo tempore, quo R. Moses de Leone supposuisse Zoharis fœtum dicitur, fuisse receptum. Patet id ex scriptoribus, qui novam hanc Hebræorum cærimoniam literis mandarunt, Antonio Margarita (p) Leone Mutinensi (q) & aliis (r). Margarita enim floruit circa an. Christi 1522. (s) & Leo Mutinensis in opusculo de Cærimoniis, quod sub initium seculi decimi septimi innotuit, testatur, jam suo tempore hanc in Oriente consuetudinem plane oblitteratam cessasse, cum antiquitus ea fuerint delectati. Cum itaque ritus hic solennis jam eo tempore tam antiquus fuerit, ut iterum abierit in desuetudinem & jam ante Margaritam seculo XIV. Germanis quoque usitatus, non adeo à veri calculo

p) Im Jüdischen Glauben p. 58.

q) In opusc. de Cærimoniis c. 6. p. 95.

r) Fr. Al. Christiani von der Jüden Glauben und Aberglauben p. 102.

s) Vid. Præfat. Per Rev. ac Clariss. Domini M. Reineccii ad Margaritæ Tractat.

lo aberrabimus, si ortum ejus ad seculum XIII. referamus. Atque ita & Zohari inferi potuisset, si codex hic tam novus est, uti quidam volunt; eo autem cum destituatur & antiquissimis constet rituum constitutionibus, non exiguum perit affricatae ei *voſeas* signum, quin contra vel ex hoc capite antiquitatem suam confirmat. Cum hac retum antiquitate conspirat styli Zoharistici singularitas, ita sane comparata, ut & tempori & occasione, quâ Cabbala hæc Theosophica literis mandata est, respondeat. (**). Sicuti panolethtria Politiae Judaicæ, excisa penitus per Titum urbe sancta, collectioni operis Talmundici dedit ansam; ita quoque Cabbalam de Bereschith & Mercava eadem inducti necessitate literis consignarunt, ne arcana hæc diuturno tempore à Mose usque ad extremam hanc calamitatem ore Patrum propagata, dispersione sua dispergerentur atque interirent. (***) Tam caute vero hoc maxi-

(**) De argumento, quod petum est a styli singularitate legatur Joh. Buxtorffii tractat. de punctorum antiquitate & origine Part. I. pag. 71. ubi ita: non valde novum, sed bene antiquum esse, & circa illa tempora, quibus attribuitur, conscriptum, arguit tum lingua & idiotismus; qui talis, qualis circa tempora Christi in usu, & quidem, quod probe notandum, ubique per tam vastum opus conformis & sibi similis, quem nullus Judæorum, inde a 500 & 600 & amplius annis, tam constanter fingere aut auxiliari potuisset.

(***) Etiam R. Simeon Ben Jochai Cabbalistica sua de

maximi momenti opuserat suscipiendum, ne genti Judaicæ cederet damno & mysteria, quæ summa hætenus occultarant cura, effutirentur in profanum gentilium vulgus: proinde ænigmagribus erant involvenda & allegoriis, ut non nisi ab educatis in מדרשים intelligerentur. Aperte id confiteri videtur R. Moses Maimonides in Moreh Nevochim (t). *Quod si, inquit ille, circa legem oralem cautum est, ne illa publice in libro conscripta omnibus prostraret, ne forte corrumpere aut depraveretur: quanto magis debuit hoc fieri circa arcana ista legis Theosophica vel Philosophica, & caveri, ne divulgarentur publicè, & ita margaritæ porcis obicerentur.* Eodem motus argumento Henr. Morus concessit Knorrio Cabbalam Zoharisticam tempore inter excidium urbis per Titum & publicationem Thalmudis intercedente prodiisse, cum calamitate, in quam inciderant Judæi, præcipuæ Cabbalæ Mosaicæ partes interiissent, & earum loco

rebus fidei dogmata auctoritare Mosi propugnat, hanc sibi ipsi formans objectionem: *an forte, quod absit! decretum aliquod pronuntiatum est super nos (divinitus) ad puniendum nos, quod per nos revelatum est aliquid, quod non revelatum est a die, quo stetit Moses in monte Sinai?* Exod. 34. v. 28. id quod negat. Respicit autem eo, quod Moses ibi 40 dies commoratus sit, quibus traditiones has a Deo accepisse Judæi causantur. Videatur Idra Rabba circa finem §. 1139. p. 516. edit. Knorri.

t) P. I. c. 71.

loco commenta nova ænigmatum ornata involucris essent adinventa (u).

§. VIII.

Porro, qui antiquitatem Zoharis de-^{(3) Ex si-}
fendunt, in eo quoque sententiæ suæ quæ-^{lento}
runt patrocinium, quod in toto hoc codice ^{Thalmu-}
nulla plane fiat mentio Thalmudis aut Ge-^{diss.}
maræ, cum R. Simeon & Socii ejus ne-
quaquam fuerint ofores traditionum, à
Patribus sibi traditarum, uti Kâræi (x),
neque raro aliorum antiquorum allegent
scripta, præterea etiam à discipulis Hillelis
summi traditionum Cultoris ac Promoto-
ris (y) sint instituti. Tandem etiam præsi-^{(4) ex}
dium aliquod datur in summa, quæ verpos ^{anteri-}
inter superstitiosos pollet, autoritate, ^{sate,}
& novitatis suspicione Zoharem liberatu-
ris. Neminem sane præterit תורה שבעל פה
f. legem oralem fundamentum esse ac
principium, cui tota innitatur moderna
Judæorum religio; illa autem constat tra-
ditionibus partim Talmudicis, quæ ritus
concernunt ac mores, partim Cabbalisticis
de opere creationis & curru Dei triumphali-
aliisque rerum divinarum mysteriis. Si-
cuti autem Mischnæ & Gemaræ traditio-
nes,

u) Vid. opp. Mori Philosoph. p. 452.

x) Leo Mut. l. c. p. 133. Buxtorff. in Synag. Jud. cap. 1.

(*) R. Mardochæi tractatus de notitia Karæorum, Latini-
tate nuper donatus studio Sum. Rev. Dn. Wolfii
p. 65. satis id testatur.

y) Othonis Histor. Doct. Misnic. p. 82.

nes, quibus constant, Thalmudicæ maximam conciliarunt auctoritatem, ita eodem ferme venit pretio Zohar ob Cabbalisticas, quas complectitur, παραδόσεις (1). Quotquot libri hujus mentionem faciunt Philologi Christiani pariter ac Hebræi, scriptores inter Cabbalisticos primum ei tribuunt locum (**). Rectissime Acta Eruditor. Lipsiæ publicata an. 1684. p. 310. *summa est inter fideos libri Zohar auctoritas, quippe quo solo abstrusa fidei suæ Mysteria contineri arbitrantur.* Gemina hisce habet Morery (2): *Zohar, inquit, qui est d'une grande veneration chez les Juifs & qu'ils estiment tres ancien.* Consummatissimo Theologo ac Philologo nostri Carpzovio dicitur omnium celeberrimus & pretiosissimus ספר זוהר (3), & Johannes Morinus, etsi omni studio auctoritatem ejus & antiquitatem imminuere quærat, fateri tamen habuit necesse, quod liber primarius inter Cabbalisticos habeatur. Tanti igitur fecisse gentem recutitorum cal-

1) Summe venerand. Carpzovius in Introd. c. V. §. 4. 5.

2) Diction. Hist. P. IV. p. 583.

3) In Introd p. 18.

(**) Hinc B. Jo. Andr. Dantz lingg. Orient. P. P. Jenæ celeberrimus, cum Hamburgi studio Rabbini in cumberet, institutione usus B. Esdræ Edzardi, tanti fecit Zoharem, ut duos sibi elegerit παραγώγας Rabbinos conversos, Davidem Hieronymi & Jac. Fidanqvæi, qui in Cabbalistico hoc scripto Zohare legendo & intelligendo ipsi subvenirent. Unschuldige Nachrichten An. 1727, Sect. 6, p. 1034.

callidissimam, quæ plus omnibus aliis sapere sibi videtur, librum plane fictitium & commentitium, à cautiore non immerito dubitatur.

§. IX.

Asserui hæc antequam antiquitatem libri Zohar argumentis non quidem Apodicticis, *Objectio- nes sol- vuntur.* ea tamen, quibus pars adversa eandem destruere satagit, robore non parum, uti arbitror, superantibus. Quod ut pateat, modesto subjiciemus examini, quæ Joh. Morinus summâ curâ hinc inde collegit cap. V. & VI. (4) pro demonstranda cõdicis hujus novitate & suppositione. Atque ita *(1) Mutu auctori- tas,* primo objicitur: ex ipsorum Rabbiorum Zacuthi, Gedaliæ aliorumque confessione, nunquam apud suos ante seculum post Nat. Christi XIII. Zoharis fieri mentionem, licet plures longe ante hoc tempus de hac Cabalæ specie libros seipsierint. Huic argumento jam supra §. 3. quædam repolita sunt, ubi cautum est, ne antiquitati ejus inde quid derogaretur, quod sero innotuit; tum quia Autor ipse librum suum ad ultima usque tempora latere voluit, tum quia rerum Judaicarum historia manca est & mutila tam in Hebræorum quam Christianorum monumentis, tum quia Babylonici Zoharem Thalmudicis traditionibus in multis adversum, commendare salva aucto-

4) In Exercit. Bibl. L, exerc. IX.

toritate haud potuerunt. Ea nunc paucis confirmabimus collustrabimusque vel ex iis, quæ pro stabilienda sua sententia Morinus attulit. Scilicet provocat ad R. Saadjah, qui jam seculo septimo Cabbalistica scripserit, sed alto transierit silentio Zoharem *). Ast si consideremus Rabbinum hunc Thalmudi fuisse addictissimum, quippe qui ipse super quædam Gemaræ capita Commentarium scripsit (5), prudentiæ ejus id tribuendum, quod Zoharis nomen tacuit, doctrinam autem Cabbalisticam, ex eo haustam, auditoribus sub alio suppedi-
tavit titulo. Idem quoque sentiendum de Mose Cordubensi, paulo post allegato, qui etiam commentator fuit Mischnæ & in Cabbala peritissimus, uti celebri suo Tractatu *Pardes Rimmonim* testatur. Ex ejus enim silentio: quo Zoharem præteriisse urget Morinus, si porro colligat, nondum ex-

(*) Circa R. Saadjah Gaonis auctoritatem, quam Morinus extollit, duo præterea desiderantur, quorum alterum ætatem concernit: an nimirum Seculo VII. scripserit? cum Joh. Buxtorffius Filius tract. de punctorum antiquitate & origine Part. I. p. 327. & Sum. Rev. Dn Wolffius inter scriptores, qui seculo demum decimo floruerunt, cum referant; alterum doctrinam de S. S. Trinitate attinet, cujus vestigia manifesta in Zohare occurrunt, in quam R. Saadjah libro de Trinitate acerbè invectus est: Bibliothecæ Hebraicæ sæpius laudatæ p. 922 & p. 934. Vides quàm parùm Morino profit auctoritas R. Saadjah.

5) Bartolocc. Bibl. Rabb. P. IV. p. 267.

titisse librum hunc ante Mosē Cordubensem, sibi ipsi adversatur, cum Rabbinus hic seculo decimo sexto floruerit (6), Zohar autem, uti ipse concedit, seculo XIII. innotuerit; sin vero aliter concludat, quod nempe Cabbalistæ huic celebri Zohar fuerit ignotus, largitur nobis, quod postulamus, videlicet latuisse librum hunc viros literarum Hebræarum peritissimos eo ipso, quo revera exstitit, tempore. Id quod pleno ore clamant Judæi testanturque ipsam adeo legem, quæ bis mille annis inter domesticos primorum Patrum parietes fuerit occultata, uti & Sepher Jezira & alios libros, qui multo temporis spatio paucis fuerunt cogniti (7). Neque id mirum videatur Morino Parisiis versato, cujus conspectum non raro subisse arbitror, Bibliothecam Patrum Parisiensem Magorini de laBigne, d'Acherii specilegium & alios id genus scriptorum collectiones, quæ ipsa statim fronte produnt, diu quandoque latere egregia opuscula, multis incognita, antequam in lucem prodeant. Conradi Gesneri Bibliotheca Latina constat integra, uti gloriatur, ejusmodi libris, si unicum demas Maximī nempe Centurias, qui diu ante in scriniis librariis latuerunt, à paucis visi, nunquam editi

6) Bartoloe P. IV. p. 230.

7) vid. Præf. Auct. Cabb. denudatæ §. 7.

editi (8). Idem dubio procul Zaharis nostri fuit fatum, antequam typis excudetur, uti Morinus aliquo modo cognoscere potuit ex MSto, quod in Bibliotheca aservatur Collegii sui Oratorii Parisiensis, quippe quod ex numero exemplarium in Bibliothecis Orientalium occultatorum fuisse referunt (9). Quod si itaque etiam R. Benjaminus (10) aut alius quidam in literis ceteroquin Hebraeis non hospes, codicem hunc antiquum non viderunt, humani quid passos esse putemus, sicuti id contigit celebri Grammatico R. Eliæ Levitæ Germano, cui id vitio vertit Buxtorffius Fil., quod ignoret Zoharem (11).

§. X

(2) Nota
Masorethica.

(2) Opponitur frequentissima punctorum, literarum majuscularum & minuscularum aliarumque, quæ ad Grammaticam spectant, minutiarum memoria, quarum nec Thalmudistæ, nec Hieronymus, nec Masorethæ, nec primi Grammatici fecerunt mentionem: unde manifestè appareat,

- 8) Testabitur id Magnif. ac Plut. Reverendè Domini D. Itigii Mæcenatis ac Patroni mei submissa observantia æternum suspiciendi egregius de Bibliothecis Patrum Tractatus, qui jam sub prelo sudat, p. 27. conferatur Th. Jans. ab Almeloveen Biblioth. prom. & latens.
- 9) Vid. Aut. Cabb. denud. in Præf. p. 6. ubi id epistola ad ipsum scripta forte ab Henrico Moro confirmat.
- 10) Etiam in hujus itinerario nullam Zoharis mentionem fieri urget Morinus, l. c. p. 326.
- 11) In tract. de punctis. antiquitate p. 83.

reat, quod his omnibus ætate sit inferior & demum postmillesimum ab orbe redempto annum autor ejus vixerit. Sed regeritur, jam à magni nominis Philologis, Buxtorffio, Wasmuthio, Leusdenio, & aliis quos magno numero collegit Pfeifferus in Critica sacra (12) demonstratum esse, neque ex silentio Thalmudis ac Hieronymi colligi posse, ante ipsorum ætatem textum Hebræum caruisse punctis vocalibus, neque plane Thalmudistas & Hieronymum ea tacuisse. (*) Idem quoque erit statuendum de literarum differentia & varia codicis

D 2

He-

(12) p. 78. 90.

**) Theologis modo laudatis annumerari meretur Sum. Rev. Dn. D. Joh. Gottl. Carpzovius, Criticæ Sacræ Vet. Testamenti Part. I. Cap. V. Sect. VII. p. 268. ubi de Thalmudis silentio agit, demonstrans adversarios male provocare ad Thalmudem, quia illæ Judæorum Pandectæ non circa Criticam sed circa Jura & ritus gentis suæ versentur; nec tamen adversari Thalmudem antiquitati punctorum, quia verba Scripturæ S. non aliter allegat, quam sicuti in hunc usque diem literis & punctis vocalibus expressa in Bibliis Hebraicis inveniuntur. Idem vir doctissimus cap. eodem p. 272 etiam Hieronymi ætatem male nobis opponi luculenter ostendit: etsi enim ipse codicem punctatum, nimis rarum æque ac rarum tunc temporis, non possedisset, tamen manifestis subinde indiciis prodere, puncta se non omnino ignorasse. Huc faciunt quæ Clarissimus Dn. D. Joh. Georg. Abichtius de usu accentuum distinctivo æque atque euphonico testimonia produxit ex Thalmude tam Babylonico quam Samaritano, quæ manifeste probant, quod Thalmudistæ secundum ac-

cell-

Hebrai lectione, quam ipsi Esdræ, aut minimum simul collegis ipsius cæterisque Synagogæ magnæ viris tribuit Matthias Hillerus, non absque applausu virorum Hebræarum literarum doctrina præstantissimorum, Wagenseilii (*) Heideggeri (**) aliorumque (***). Quod si itaque ante Thalmudistas, imo jam ante nativitatem Christi textui Hebræo adjecta fuere puncta & variæ lectiones, potuerunt illorum in Zohare meminisse R. Simeon & ejus socii salva veritate, non obstante, quod in Thalmude & scriptoribus ei coætaneis hoc argumentum vel obiter vel plane non tangatur. Mosorethas quod concernit, nemo Morino concedet, eos siluisse minutias, uti loquitur, Grammaticas, quæ in Zohare occurrunt; illorum enim una in eo versatur opera, ut literas ac apices Hebraei codicis observent, eorumque varietatem pro conservanda S. Pa-

centus S. Scripturam Vet. Testamenti legerint & interpretati sint. Jam autem omnibus, qui vel prima Grammaticæ Hebrææ elementa perciperunt, notum est, tam arctum esse inter puncta vocalia & accentus nexum, ut propter mutationem accentus etiam puncta mutantur. Quomodo itaque dici potest, nullam minutarum illarum in Thalmude fieri mentionem? Lege *Artem districte legendi & interpretandi* S. V. T. Cap. I. §. 2. 3. 4. 5. 6.

*) In epistola Hilleri tractatui de Kethib & Keri præmissa.

**) In Exercitationibus Bibl. diff. XI. §. 26. seq.

***) Goodvini Mosès & Aaron p. m. 518.

Paginarum integritate describant (13) Nec in appellatione vocalium tantum sententia, quantum putat, invenit patrociniū, cum Masorethæ forte brevitatis studio, unicū duabus impoluerint vocalibus nomen, signis criticis iterum distinctum, & unica litera usi sint loco integræ vocis; Cabbalistæ autem Zoharistici in qualibet vocali ac litera peculiare frequenter quærant mysteriū, unde etiam peculiari eam nomine insigniunt. Neque satis certe probavit in tota Masora voces Tsere & Chireck & alias uti & accentuum nomina nunquam occurrere: nam Dan. I. v. 12. 13. bis vocula צירי eodem loco legitur, & qui Buxtorffii Tiberiadis P. I. c. IX. perlustraverit, sane huic asserto subscribere hæsitabit. Pari firmitate novitatis Zoharem arguit ex eo, quod in כן mysterium captavit, cum כן inversum sit inventum Grammaticorum recens, cujus nunquam priores meminerint. Verum Morinus vel nuperis Masoram annumerabit scriptis, aut dabit, eandem cum illis obtinere antiquitatem Zoharem, eo quod tam in illis quam in hoc mentio fit inversi כן. Ex Masora vix opus est ut adferatur huius rei testimonium, cum non pauci in ea sint sententia Philologi, quod notula hæc Critica Masorethis suam debeat originem. (14)

D 3

Qui

13) Buxtorff. in Tiberiad. c. II. p. 5.

14) Buxtorff. in Com. Mas. c. XVI. Leusd. Ph. Heb. p.

Qui vero ex Thalmude idem desiderat, ad-
at Tractatum de Sabbatho c. 16. ubi hæc
leguntur תני רבנן יהוה בנסוע הארון ויאמר
משה פרשה זו עשה לה הקבה סימנות
מלמעלה ומלמטה לומר שאין זה מקומה :
(*) Grammaticorum quoque antiquorum
mutam testatur auctoritatem ad confirman-
dam ex ipsis linguæ elementis codicis nostri
novitatem, sed quos respexerit, cum nemi-
nem vocet, hæcenus non potui penetrare.
Id quidem negari nequit, antiquissimos in-
ter Hebræos dari, qui literas tractant Ri-
chardo Simonio in Historia Grammatico-
rum teste, sed an genuinum aliquod ab aliis
in nos profectum sit monumentum, quod
antiquitate superet מכלול R. Davidis Kim-
chi, Grammaticorum uti vulgo dicitur Pa-
rentis, qui An. 1190. demum floruit, non
immerito dubitatur. (**) Hac autem Gram-
matica contineri omne genus vocum tech-
nicarum, non præterit eos, qui celebrem li-
teralem Commentarium מכלול יוסי mani-
bus terunt, quippe qui maximam partem
ex Kimchio depromptus sit.

§.XI.

*) Conf. Buxtorff. l. c. p. 156.

**) R. Saadjah Gaon quidem primus inter Judæos Gram-
maticus censetur, qui ante Kimchium vixit, sed scripta
ejus Grammatica, ut sunt *Liber Collectionis*, item *Li-
ber linguæ sanctæ*, nec non *Liber elegantia*, non am-
plius extare constat. Sum. Rev. Dn. Joh. Christ.
Wolffii Bibliothecæ Hebraicæ p. 933. f. Idem etiam
de cæteris Judæorum Grammaticis observandum est
ibidem, p. 337.

§. XI.

(3) In stylo Zoharis Chaldaico no-^{(3) Stylus.}
tantur voces Græcæ, Latinæ & exoticæ re-
centiores Hispanis, Gallis, Italis vernacu-
læ, quæ indicio sunt, autorem simulasse lin-
guam Chaldaicam sibi vernaculam: inpri-
mis id urgetur, quod ad morem Judæos in-
ter hodiernos receptum linguam Chaldai-
cam vocet linguam Thargum & Onkelo-
sum alleget tanquam antiquum, cui se nihi-
lominus cœtaneum fuisse causetur. Or-
dine ur respondeamus inyerlo, assensum
difficulter inveniet, quod Onkelosum faci-
at R. Simeoni & ejus sociis ac discipulis,
quibus opus Zoharis integrum tribuitur,
cœtaneum, postquam dudum Schickardus
(15) & alii (16) ex Avoda Sarah Tractatu
Thalmudico observarunt, hunc Pentateu-
chi interpetem ante Christum tempore Ga-
malielis floruisse, quippe cui pretiosissima
fecit iusta, 70. thuris libras in busta ipsius
insumendo. *Hinc Leusdenio nullo modo vi-*
detur vero simile, eum, etiamsi longævus fuisse
statuatur, usque ad urbis & templi vastationem
supervixisse. (17) Cum itaque ex vita Sime-
onis § 5. exposita constet, eundem seculo
demum secundo floruisse, neque certum sit

D 4

an

15) Bechinath Happer, p. 26.

16) Pfeif. Crit. S. p. 219. Leusd. in Phil. Hebr. mixto p.
48. Ottho. in Hist. Doct. Mischnic, p. 110.

17) l. c. 48.

an Simeon vel ejus discipuli Thargum Onkelosi citaverint, quomodo ex hac allegatione ætas, quæ vulgo Zohari adscribitur, dubia reddatur? qui hinc colligatur, codicem non potuisse secundo aut tercio seculo confici? Idem quoque non demonstratur ex eo, quod linguam Chaldaicam appellet linguam Thargū, nullibi enim autores se profitentur Chaldaeos; dialectus Zoharis est Hierosolymitana & Thalmudica, à puritate sermonis Jonathanis & Onkelosi multum discedens (18) qua tempore, quo vixerunt, Tiberiade & in integra Palæstina usi sunt. Proinde etiam non inficiamur, quod Morinus ulterius urget, infectum esse sermonem Zoharis peregrinorum, Græcorum ac Romanorum phrasibus, cum nec illis stylus Thalmudis careat; (19) ut tamen hæc impuritas argumento non sit idoneo, quo firmiter colligatur, quod Zohar Thalmude sit posterior, cum jam ætate R. Jehudæ Hakkadosch, uti ex stylo Mischnæ patet, lingua Chaldaica Palæstinis non amplius fuerit vernacula. (*) Sed obstare adhuc videntur vocabula Hispanica, Italica, quæ ætatem

omni-

18) Leusd. Phil. Hebræo-mixt. p. 50. Lightfoot Chorograph Matthæo præmiss. c. 87.

19) Hotting. de usu script. Hebr. in N. T. Leusd. in Phil. Hebræo-mixto. p. 95.

*) Qui in ipsa Mischnah Græca & Latina vocabula legere avet, adeat fœder Taharoth & quidem Tractatum de Vasis cap. 16. seqq. & consulat Bartenoram & Maimonidem

omnio spirant nobis propinquiorem & novitatis nostrum codicem redarguerent, nisi & hoc constaret, non parum à collectoribus hoc opus fuisse depravatum. Ita Legerus quidam apud Buxtorffium testatur: (19) *In antiquissimis manuscriptis codicibus multa exstare fidei Christianae faventia, quæ ab incredulis Judeis librorum corruptotibus detracta sunt.*

§. XII.

(4) Collegit Morinus ex Zohare fabulas de Adami duplici forma & proceritate, de verme Samir & id genus alias, quæ in Thalmude & Medraschim passim reperiuntur, ut demonstret, libri istius autorem, post seculum Simeonis Ben Jochai, cui vulgo tribuitur, vixisse, cum in illius ætatis scriptoribus Philone & Josepho talia non dentur, quin ipsis Thalmudistis esse inferiorem, quippe ex quibus emendicatur sint. Cui ut satisfiat dubio, duo veniunt merito ponderanda, quorum alterum est: num ætate Simeonis ejusmodi fabulæ verpis planæ fuerint incognitæ? alterum: si postulatum hoc quodammodo concederetur, num solide porro hinc inferatur, Zoharem demum post Thalmudem esse conscriptum? Priori

D 5 ut

nidem, quid significant hæc vocabula קנין קנין Canistra, חפץ חפץ pugio, תיק תיק theca, פינאס פינאס pinax, מוכין מוכין machinæ, קמרון קמרון Camera &c. Editionis Surinhusii p. 83. 86. 94. 96. &c. pluribus hæc notis illustrata depræhendet.

(19) Bibl. Rdbb. p. 174.

ut respondeamus, supponimus hyperbolicas
sacrarum literarum expositiones & fabulas,
quibus Medraschim Judæorum scotent, e-
jusdem esse indolis, commenta hominum,
quæ à verporum plebe tantum propriè, à
doctioribus autem vel omnino vel ex parte
improprie accipiuntur. (20) (*) Portento-
sis

20) Aut. Cabb. denud. Præf. ad Tom. II p. 7. §. 10. &
§. 3.

*) Quod doctiores inter Judæos, quæ de corpore Adami bi-
formi ante creationem Evæ occurrunt in Commenta-
tariis suis allegoricis, non proprio accipiant sensu, vel
unius Maimonidis testimonium nos doceat, qui More
Nebochim Part. II. cap. 30. de argumento hoc ita dis-
serit: Adam & Eva creata sunt sicut unus, & ter-
go vel dorso conjuncti; postea vero a Deo divisi sunt,
qui dimidiam partem accepit, & fuit Eva, & ad-
ducta est ad ipsum. Dicuntque unam è costis ejus
idem esse atque unam è partibus ejus. Quam ex-
plicationem confirmant ex eo, quod in Thargum di-
ctio צלע costa vertitur סטר Exod. 26. ubi צלע
costa tabernaculi exponitur in Thargum סטר latus
tabernaculi. Itahic dicunt מצלעותיו idem esse
atque מסטריו e parte ejus. Hic adverte, quo-
modo explicetur, illos fuisse duos certa ratione & u-
num certa ratione, juxta illud Gen. II. v. 23. os ex os-
sibus meis & caro ex carne mea. Quod certa ratione
fuerint duo, id confirmatur ex eo, quod dicitur, no-
men unum ambobus convenire: vocabitur Ischah vi-
raga, quia ex Isch viro desumpta est. Quod fuerint
unum, confirmatur ex eo, quod dicitur ibidem v. 24.
& adhærebit uxori suæ & erunt in carnem unam.
Quanta vero est ignorantia illius qui non in-
telligit, hæc secundum sensum aliquem occul-
tum intelligenda esse. Confer. Josephi de Voi-
sin observationes ad Raymundi Pugionem Fide. p. m.
560.

sis autem ejusmodi allegoriis adeo abundant commentarii ipsius, qui nobis opponitur, Philonis, ut optatam calumniandi scriptores Christianos occasionem dederit Celfo hosti Judaicæ ac Christianæ religionis acerrimo, uti ipse Origenes sedulus cæteroquin ejus imitator fatetur. Verba Celsi apud Origenem sunt sequentia: (21) αἱ γὰρ δοκῶσαι περὶ αὐτῶν ἀλληγορίαι γεγραφαί, πολὺ τῶν μύθων αἰχρίαι εἰσὶ καὶ ἀτοπώτεραι, τὰ μὴ δαμῇ μὴ δαμῶς ἀρμολογῆσαι δυνάμενα θαυμαστῇ τινὶ καὶ παντάπασιν ἀναισθητῶ μωρίᾳ συνάπτεσθαι. Cum itaque Anno Christi 40. floruerit Philo (22) multo ante R. Simeonem Jochaidem, & allegorias suas μυθικάς, magnam partem hauerit, ut ipse fatetur, ex scriptoribus ipso antiquioribus (24) qui ex hoc dicendi genere colligi potest, Zoharem non potuisse proficisci à seculi II. & III. scriptoribus? Quapropter B. Abrahamus Hinckelmannus, Vir in hoc studiorum genere peritissimus, Philonis libros & Zoharem non abs re censuit ὁμοψήφους. (25) Sic etiam Josephi historia non omnibus omnino libera est commentis aut fabulis & sequioribus Sacrarum Scripturarum interpretationibus, quo enim loco censeamus, quod

21) Lib. contra Cels. p. 198. ex edit. Spenceri.

22) Helvic. Theatr. Histor. p. 85.

24) Teste Eduard. Bernard Anglo apud Caycum in Hist. Lit. edit. Genevens.

25) In concionibus suis selectis p. 520.

quod Regi Salomoni tribuit inventum, profligandi daemones ab obsessis virtute radice annulo inclusa. (26) Me de hoc scriptore quam tutissime sequi arbitror informationem Patroni ac Præceptoris mei summè Venerandi Dn. D. Ittigii, ita sentientis: *Autor omni laude dignus & cui post sacrorum voluminum scriptores prima debet esse fides, et si gravitate super cunctos eminet, tamen haut ubique à deliramentis abhorret popularium suorum.* (28) Nondum itaque demonstravit Morinus tempore Simeonis Ben Jochai nondum in scriptores Judaicos irreplisse fabulas, cum contrarium vel ex iis, quos nobis opposuit, elucescat. Ad alterum ut paucis respondeatur, constat, Judæos omnes uno ore clamare, se traditiones ac fabulas, quæ Thalmude continentur, à majoribus multis retro seculis ore propagatas accepisse, quæ licet in unum collectæ sint corpus, quod demum seculo quinto est absolutum, nihilo tamen minus diu antea fuerunt inter eos cognitæ. (29) Potuerunt itaque æque facile in Zoharem referri à Simeone & ejus sociis, quam in Mischnam & Gemaram ab operis Thalmudici Collectoribus. Et si vel maxi-

26) Libr. VIII. Antiquit. c. II. & lib. VII. de bell. Jud. c. XXV. p. 981. edir. Colon.

28) Vid. eruditissima ejus Prolegomena, fol. 26.

29) Jam ætate Christi Judæos fabulis & traditionibus totos fuisse immissos ostendit Odhelius in Synagoga bifront. Sect. I. §. 2. seqq.

maxime concederetur, novas dari in Zohare fabulas à Patribus Thalmudicis confictas, nondum tamen Zohar Thalmude posterior censendus est, quia discipuli Simeonis operis Zoharistici Continuatores, illorum vulgo habentur coætanei, qui eas potuerunt & cognoscere & literis mandare, antequam in opus Thalmudicum collectæ sunt.

§. XIII.

(5) Urgetur à Morino, meminisse Zoharem R. Judæ, R. Achæ, urbis Matamachasæ & eruditionis Ismaëliitarum, cum R. Juda posterior sit R. Simeone Ben Jochai primario hujus libri Auctore, R. Achæ nulla fiat in Thalmude mentio, urbs allegata nomen hoc jam defuncto Simeone adepta sit, & Ismaëliitarum doctrina ducentis post Muhammedanos annis cœperit inclarescere. Verum regeritur *primo generatim*, Judam & Urbem Matamachasiam non commemorari in iis Zoharis tractatibus, qui ipsi Simeoni tribuuntur, sed in colloquiis inter discipulos ejus institutis. Isti autem vixerunt tempore, quo nomina & viri & civitatis hujus clara fuerunt ac notissima inque ipso postea Thalmude crebra commemoratione celebrata. (30) Quod equidem de R. Achæ dici nequit, cujus nomen in Pandectis hisce Judaicis reperiri negat Morinus; sed argumentum hoc ab historicorum silentio petitum, tanti non est, ut solum antiquitatem

(5) *Res recens gesta.*

(30) Ex concessione Morini l. all.

tatem Zoharis destruat. Porro eruditio Ismaelitarum, tantum abest ut obsit antiquitati Zoharis, ut potius arguat singularem scriptoris peritiam, in rebus antiquitus Arabes inter gestis. Ipsam Ismaelitarum vocem non respexisse arbitror Morinum, cum ipsum latere haud potuerit, in Thargum Hierosolymitano Saracenos appellari Ismaelitas Gen. XXXVII, 25. De doctrina autem Thom. Stanlejum audiat, inter Arabes, qui ait, *ab antiquissimis temporibus viros fuisse doctos & naturalis Philosophiae, Astronomiae aliarumque disciplinarum peritos, liquet ex testimoniis majori fide dignis ac praesertim ex Jobi amicorumque ejus disceptationibus.* (31) Neque clarissimi hujus Viri asserto desunt argumenta. Testantur Ismaelitarum doctrinam, Sabæorum scripta (32) eorumque in seducendis ad idolatriam Persis calliditas. (33) Testantur Ismaelitarum sapientiam Magi, quos in Arabia quoque floruisse volunt Plinius, Ptolemæus, Porphyrius ex Diogene, qui Pythagoram discendi causa etiam in Arabiam ivisse refert, (34) Justinus Martyr & Epiphanius. (35) Qui ipsa verba Zoharis meditabitur à Morino allegata, non absque

- 31) In historia Philosoph. Orient. p. m. 119.
 32) Ibid. l. 3. c. 31. p. 120 & Mos. Maimonij. in Moreh. Nevoch. p. 113. & 421. seqq.
 33) Thom. Hyde de Religione Veter. Persarum p. 22.
 34) Allegata à Stanlejo l. c. p. 120.
 35) Apud Casaub. in Exercit. contr. Baron. p. 128.

que fundamento hariolabitur, auctorem
suos monuisse, ne se à Sabæorum secta in
errorem duci paterentur. In eo autem mo-
nito nullum dari novitatis, quæ quæritur,
vestigium, vel, me tacente, cuilibet pa-
tebit.

§. XIV.

Pauca hæc commentato de libri Zoha-
ris antiquitate aliisque ei præmittendis, ac-
quiescere s'vadet brevitatis studium; cætera,
quæ de materia ejus, forma, fine, editio-
ne & affectionibus quibusdam dici possunt,
alii reservantes tempori, si vires occasio-
nemque suppeditabit, quem pro præstito in
præsentiarum auxilio, devotâ mente vene-
ramur,

הקדוש ברוך הוא לעולם ועד :

תוספות :

I. *Consequentia Logicorum immediata,*
quæ dicitur à rectis ad obliqua, etiam
Scriptoribus Sacris usitata est ac proinde im-
merito rejicitur. Divus Paulus ad Rom. XIII.
12. ita colligit : Magistratus est ordinatio
Dei. E. Qui Magistratui resistit, resistit or-
ditioni divina.

II. *Summum dicendi artificium consistit*
in commotione affectuum, quibus & judici-
um & voluntas ex voto oratoris immutan-
tur.

III. Cum

III. Cum Tycho Brahe vel sua hypothesi demonstraverit, motum solis & terrae quietem legibus naturae non adversari, monet nos veneratio erga Scripturam Sacram, ne contrarium temere asseramus, etiamsi difficultate quadam laborare videatur.

IV. Perspicuitate sese commendat, quae in modernis quibusdam Physicis datur hominis definitio, quod sit substantia ex animo & corpore illi serviente composita.

V. Anima immortalitas ita ex lumine rationis potest demonstrari, ut conscientia hujus veritatis convincatur.

VI. Cum in actionibus humanis voluntas plena sua indole sequatur judicium de placitis & displicitis, non abs re hac Malebranchii sententia in dubium vocatur: judicare solum voluntatem, non intellectum. L. I. c. II. de Inquirenda veritate.

VII. Diligere inimicos est legis natura, & ex ejus principiis gentili quoque demonstrari potest.

Sectio

Sectio II.

De argumento circa quod Zohar
versatur, methodo, stylo & dicendi
genere, partibus ex quibus integrum
opus constat, sine & usu præsertim in
Critica sacra & Theologia Anti-
Judaica, editionibus, versio-
nibus, commentariis.

§. I.

De argu-
mento
Zoharis.

CUm de auctore Zoharis & ejus antiquitate, quantum è re fuerit eorum, quibus ex hoc principio argumenta, ceu tela ex reposita sibi pharetra, depromere animus est, sit dictum, progredior nunc divino nixu auxilio ad reliqua quæ ad libri hujus cognitionem pertinent. De doctrina, quæ hic traditur, non male judicavit Morinus Exercitationibus suis p. m. 362. §. 2. *pleraque esse Cabbalistica.* Quanta autem Cabbalistæ de rebus divinis promittant nobis mysteria, liceat verbis Joh. Pici Comititis Mirandulani reddere, qui quantum scriptis suis Cabbalisticis debeat, ita refert: *hos ego libros non mediocri impensa mihi cum comparassem, summa diligentia, indefessis laboribus cum perlegissem, vidi in illis, (testis est Deus!) religionem non tam Mosaicam, quam Christianam; ibi Trinitatis mysterium, ibi verbi incarnatio, ibi Messie divinitas, ibi de peccato originali, de illius per Christum expiatione, de cælesti Hierosolyma, de casu demonum, de ordinibus Angelorum, de purgatoriis, de inferorum pœnis eadem legi, quæ apud Paulum & Dionysium, apud Hieronymum.*

onymum & Augustinum quotidie legimus. An vero huic Pici testimonio tuta omnino fides sit habenda, Sum: Rev. Dn. D. Joh. Gottob Carpzovius Introduction. ad libros Historicos Bibliorum Veteris Testamenti p. 320. ubi allegata modò verba occurrunt, non immerito dubitat: qui rem accuratius consideraverit, exaggerasse obscura horum nyfteriorum vestigia observet. Interim ludum doctissimis Philologiæ Hebraicæ ultoribus observatum est, Cabbalam Theoreticam, eamque inartificialem versari notissimum circa res divinas & spirituales in sensus non incurrentes; (1) & tale quoque est Zoharis argumentum. Summam exhibet titulus editionis Sultzbacensis his verbis: *doctrina de Deo, de personis in divinitate, de nominibus divinis, de quatuor mundis, seu rerum omnium systematibus, (2) de amina ejus-*

E 2

que

) Aug. Pfeifferus: *Kabbala inartificialis sola nititur traditione, atque ex Hebraorum mente multa tremenda mysteria, præsertim de Deo ejusque attributis, sed sub involucris obscuris complectitur, & tam superstitiose a Judæis occultatur, ut etiam paucissimis ipsorum innotescat.* Criticæ Sacræ cap. VII. §. 10. p. m. 211. Campeg. Vitrinæ Observationum Sacrarum Lib. I. cap. I. dissert. 2. p. 126.

) Quid sibi velint quatuor isti Cabbalistarum mundi, paucis & dilucide tradidit Sum. Rev. Dn. Franc. Buddens Introductione ad Historiam Philosophiæ Hebraeorum § 42. p. 372. seq. Auctor tituli Operis Zoharistici non abs re hanc *עשרה עשרה* addidit: *quatuor mundos esse quatuor rerum omnium systemata.* Quant

que gradibus, (3) de Angelis bonis & malis, (4) de Messia, de homine & membrorum ejus mystica significatione, de Paradiso; de gehenna, de vario animæ post peccatum statu, de virtutibus, de variis

- tum sublimia hæc Cabbalistica perspicere potuerim, ordines & classes rerum, ex quibus universum hoc constat, in Zohare constituuntur quatuor: *primo* loco collocatur AZILUTH seu Systema eorum, quæ ex DEI essentia emanant, uti sunt ejus attributa; *secundo* BRIAH seu classis rerum creatarum; *tertio* JEZIRA seu formationis, quibus duobus mundis substantiæ spirituales, altero Angeli altero animæ humanæ comprehenduntur, *quarto* loco apparet mundus seu ordo rerum corporearum, ASIAH dictus. Conferatur Lexicon Cabbalisticum, quod Tom. I. Cabbalæ denudatæ P. I. datur & quidem p. 146. sub voce **אצילות**: Responsio amica ad Henr. Morum Parte II. p. 83. f. ubi pluribus, quid IV. isti mundi significant, exposuit.
- 3) Quorsum Auctor editionis Sultzbacensis digitum intendat gradibus animæ, pariter jam à Sum. Rev. Dn. D. Buddeo observatum est loco allegato, p. 431. Huc etiam spectat Tractatus R. Jitzchack Loniensis Germani de Revolutionibus animarum, qui est secundus Partis tertiæ Tom. II. Cabbalæ Denudatæ, ubi de hoc argumento pluribus ex Cabbalistarum principiis disseritur.
- 4) De Angelorum malorum ortu, operibus, damno quod hominibus inferunt & carcere quid Simeon noster cum sociis suis senserit, patet ex Commentario in Numeros, & quidem ex tractatu Idra Magna, colum. 236. part. inferiori, ubi ita disserunt: *qui Spiritus non sunt in syntagmate corporis sancti (mystici) isti impuri sunt & pollunt eum, quicumque appropinquaverit illis. Et didicimus: omnes illi reperiuntur de spiritu sinistra partis: Egressi sunt e syntagmate corporis sancti, nec adherent ei; & propterea omnes*

variis antiquorum ritibus, (5) hoc scilicet opere continetur. Primarium autem, circa quod R. Simeon & ejus socii occupati sunt est ipse Pentateuchus Moſis, quem interpretari ſtudent ità, ut myſticum ac ſublimiorem ſenſum, à majoribus orali traditione acceptum, ubivis inveſtigent, rarò literalem ſuppeditent. Inde Commentarius exſtitit Cabbaliſticus in rotam legem: qui an integer ad nos pervenerit, non immerito dubitatur, cum nonnullæ Paraſchæ dentur, quarum expoſitiones deſiderentur.

§. II.

Ad formam Metaphyſicæ hujus Cab-
E 3 ba-

Defer-
ma.

omnes immundi ſunt, & ambulant & volant per mundum. Et ingrediuntur in foramen abyſſi magnæ, ut adhæreant illi judicio, quod egreſſum eſt è ſyntagma corporeis: & vagantur & volitant per totum mundum, huc illuc delati &c. Et pag. ſequ. med. ad verba Gen. VI. 2. viderunt filii homines &c. genuerunt &c. ita: *Viri nominis: ex iis egreſſi ſunt ſpiritus & demones in mundum, ut ad hæreant impiis.*

f) Qualis hic tradatur aretologia & quantum antiquitatum Hebræarum ſtudioſus emolumentum ex Zohare haurire poſſit, docet quodammodo Tractatus R. Jiſaſchar Eil. Naphtali, cui titulus eſt: Synopſis codicis Cabbaliſtici, & qui primo loco comparat Part. I. Tom. II. Cabbalæ denudatæ: invenies hic ſententias de ſtudio legis, precum, eleemoſynarum, poenitentiae, caſtita- tis, ſanctitatis & juſtitiæ nec non cultus publici, quibus & *Χερουγία* ad ritus quosdam hætenus in Judæis obſervatos paſſim inferitur. Titul. XIII. etiam de ſpiritibus & anima collectanea ſuppeditat.

balistica, Zoharem puto, considerandam
progressus Auctor Cabbalæ Denudatæ, du-
plicitis generis methodum hic observatam
docet, *acroamaticam* aliam, aliam *exoteri-*
cam, more Aristotelicorum. Provocant
enim R. Simeon & ejus collocutores mo-
dò ad testimonia S. Scripturæ mystico sensu
pro more majorum expositæ, quod argu-
mentum ipsi est exotericum, modò ex prin-
cipiis Cabbalisticæ suæ doctrinæ à majoribus
acceptis demonstrationes instituunt, quod
docendi genus *acroamaticum* appellavit. (1)
An satis cautè hîc versatus sit, ex contro-
versia de hoc argumento Dn. Buddeum in-
ter & ejus Antagonistas orta, liquet: (2)
negari interim nequit, auctores Zoharis
plus tribuisse patrum suorum principiis Phi-
losophicis, quam ipsis sacris literis, à qui-
bus sapius recedunt, verba Spiritus S. alio
ac intenderit sensu adhibentes & ad hypo-
theses suas accommodantes. (3) Non præ-
tere

- 1) Exemplum traditionis exoticæ datur Idræ Rabbæ Section. XXX § 601. ubi auctor Cabbalæ denudatæ Latinitate ita donavit hæc verba : **תניא** traditio exoticæ **מאי** quid est illud ? **דכתיב** quod scriptum est, I Sam. XXV. 29. **ונם נצח ישראל וגו'** Etiam Nezach Israel non mentitur &c. Ecce testimonium Scripturæ, sensu Cabbalistarum mystico acceptum; ipsi est argumentum probandi exoticum?
- 2) Introductionis ad Historiam Philosophiæ Hebræorum pag. 48. seqq.
- 3) Hinc Campegius Vitringer non dubitavit asserere, quod Phi-

tereundum hic *dicendi genus*. Quod stylum concernit, dialectus est Hierosolymitana, quæ non parum ab Hebraicâ & Chaldaicâ Scripturæ Sacræ non solum, sed etiam Thargumim seu Chaldæorum Interpretum Jonathanis & Onckeli differt: sic v. g. statu constructo non raro scriptores Zoharis utuntur pro absoiuto; ex verbis in *Passivo* literam ה syllabæ præfixæ תא quandoque mittunt, & syllabam וי sæpissimè in וי contrahunt, ut alias partium orationis mutationes præteream: huc spectant voces exoterica Græcorum pariter ac Latinorum, quæ scriptoribus illius ævi adhæserunt, sicuti Germanis hodie idiotismi & voces Gallorum; id quod qui stylum Thalmudis Hierosolymitani (4) & Mischnæ (5) cum nostro Zoharistico componet, facile animadvertet. De dicendi ornatu, quo Cabbalistica gaudent, palam omnino est, quod symbolicas & ænigmaticas locutiones ament, quibus etiam Commentarius noster

E 4 in

Philosophia Pythagorico-Plantonica de Deo & rebus spiritualibus ex sacris literis illustrata Zohare continetur: Observationum Sacrarum lib. I, dissertat. II, Cap. I. §. IV.

4) In Thalmude Hierosolymitano ejusmodi occurrunt:

ארכונא Græce Ἀρχων Princeps. נִימוס νόμος
Lex consuetudo אנטיקיס Anti-Cæsar. אנטיקיס
ἀντιδικος adversarius Confer Joh. Buxtorffii Grammaticam Chaldaicam pag. 439 seq. & p. 442. f.

5) Ex Mischna jam ejusmodi vocabula a me producta sunt supra Section I. §. XI. annot. *.

in Pentateuchum est repletus, quod dicendi genus ipsi scriptores vocant *רמיונה* mysticè hoc vel illud scripsimus. (6) Complura hic reperies symbolica Cabbalæ specimina, quorum alia à literarum figura & colloca- tione sunt petita, inprimis circa nominum divinorum contemplationem: (7) alia à re- bus gestis, quibus ceu symbolis doctrinæ hujus sublimioris mysteria adumbrantur. (8) Singularem præsertim operam hîc depræ- hen-

6) Vide Idra Suta §. 261. p. 547. Tom. II. Cabbalæ De- nudatæ.

7) Exemplo sit descriptio gehennæ, quæ sumpta est a voce *דנהבה* *Dinhabba*, quod nomen est civitatis Regis E- domæorum, qui regnarunt antequam Israëlitis Rex fuit Gen. 33. v. 31. 32. Exponitur enim vox *דנהבה*

Dinhabba, quasi diceretur: *דין דבה* *judicium seu supplicium dato*, sicuti scriptum est: fato duo sunt fi- lii *Da Da* Prov. 10. v. 16. Ut itaque gehenna sit lo- cus judicii, cujus causa, uti in Zohare differitur, millies millies auctores planctus & ejulatus sunt congregati. Solent hanc Cabbalæ speciem vocare *Notaricon*, uti videre est ex B. Pfeifferi Critica Sacra Cap. VII. §. 7. pag. 206. Ita quoque ex traditione R. Jebhæ expli- catur vocabulum *בנהבה* Sapientia, quod idem sit, ac si diceretur *בן דה* *Filius Dei*. Idra Suta p. 544. Cab- bala Denutatæ; quæ Cabbalæ species appellari solet

Temurah, B. Pfeifferus ibidem p. 207.

8) Exemplum præbent Reges qui regnarunt in terra E- dom, antequam regnaret Rex super filios Israël Gen. 36. v. 29. Hi Reges sunt Symbolum, quo mystice Spiritus mali & eorum origo describuntur. Agnovit id Auctor Cabbalæ Denutatæ in annotationibus ad Si-

hendis impensam ipsi Deo, forma senioris humana, quasi in tabula, exhibendo: uti autem Apelles Veneris caput & summa pectoris politissimâ arte perfecit, reliqua intacta reliquit, ita hîc caput senioris sanctissimi singulari arte delineatum vides, corpus autem reliquum planè occultum & nunquam manifestatum dicitur: prolixè disseritur de ejus cranio & cerebri humore, de capillis, de fronte, de oculis, de naso, inprimis de barba & variis ejus dispositionibus: quæ omnia eo spectant, ut providentia, qua Deus res mundi & Ecclesiæ administret, repræsentetur; sed quam scitè & dextrè, id aliis dijudicandum relinquo. (9)

E 5.

Cæ.

Siphra de Zeniutha Sect. 2. §. 32. ubi ita: *hic innuitur lapsus creaturarum* &c. partim in statum motus inordinati, qualis erat spirituum malorum, &c. Pluribus autem de hoc argumento agitur ab ipsis auctoribus colloquium in *Synodo Magna* seu *Idra Rabba* habitorum, sect. XXVI. ubi de lapsu angelorum ita disseritur, quod Deus quidem his regibus dederit suam portionem, sed eos non substîsse, donec eos expulerit. Additur quorum abjecti sint, nempe in eum locum, ubi judicia omnia colligantur.

- 9) Ex instituto de hac re agitur tribus istis tractatibus, quos auctor *Cabbala Denudata* præ cæteris commendat, *libro de Zeniutha*, *Idra Rabba*, & *Idra Suta*, & quidem de barba prolixius, quia in *Cantico Canticorum Salomonis*, unde allegoria hæc potissimum de prompta perhibetur, ejus non fit mentio: *Cabbalæ Denudatæ* Tom. II, pag. 356. f. pag. 412. §. 209. f. pag. 536. §. 150. f.

Caterum non solum allegoriæ istæ nimis longum quandoque petita, sed & concisa dicendi ratio & frequentissimus ellipseos usus sensum peperit tam obscurum, ut ipsi Judæi concedant, Zoharem esse admodum profundum & ferè inpervestigalem. (10)

§. III.

De fine.

Quid R. Simeon Ben Jochai intenderit, cum summam Theologiæ Hebræorum veterum, hætenus oretenus saltem propagatæ, literis mandandam curavit, ipse quodammodo innuit, ultima vice cum discipulis congressus; laudat enim eos, quod convenerit, ut audiant verba abscondita & laudem Senioris sanctissimi, & absconditi omnibus occultationibus; & summam ita repetit: *separat se & semper magis magisque separatur ab omnibus, nec tamen se planè separat, quia omnia ipsi adherent, & ipse adheret omnibus: ipse est omnia, Senior sanctissimus omnium Seniorum, occultatus omnibus occultationibus: formatus est & tamen quasi non formatus: conformatus est, ut sustentet omnia, non formatur tamen, quia non invenitur.* (1) Quorsum hæc tendant aliis sagacioribus dijudicandum relinquo, mihi systema Metaphysicæ Cabbalisticæ

10) Retinui verba R. Schabtai quæ leguntur Actorum Eruditorum Anno 1685. pag. 359. ubi ita: *Cabbalisticus est, admodum profundus & inpervestigabilis.*

Henr. Morus ita: *reperi veritates maximi momenti ænigmaticis imaginibus mirum in modum crassis & distortis maligne satis atque invidie obiectas & quasi oblarvatas: Cabballæ Den. Vol. I. Part 2. p. 180.*

1) Idra Suta § 40 pag. 526. Tom. II Cabballæ Denudatæ.

listicæ relinquere voluisse visus est. *Revo-*
*doxi*as seu vanæ gloriæ studium à se remo-
 vere studet, quando dissertationem suam de
 Seniore sanctissimo, filio ejus, (2) & illius
 socia, omnis sanctitatis matre seu fonte (3)
 ita finit: *verba ista hætenus fuerunt abscondi-*
ta, quia eadem revelare veritus sum, nunc an-
tem revelantur. Et revelo ea coram Seniore
sanctissimo; non enim in gloriam meam vel do-
mus patris mei id facio, sed id facio,
ne pudefactus ingrediar ante palatia ejus. (4)
 Johan. Morinus Judaico testimonio pro-
 bare satagit, propterea Cabbalisticos hosce
 in Pentateuchum Commentarios tanta ob-
 scuritate esse conscriptos, ut meditandi sa-
 cra studium in Judæis incenderetur, & qui
 huic se darent, arcanorum tantorum, quæ
 hic latent, cognitione, Messia redemptionem
 mererentur. (5)

§. IV.

De Par-
titione.

Circa partitionem (1) non me operam
 perditurum arbitror, si columnas editionis
 Sultzbacensis in quibus tractatûs singuli, ex
 quibus *Opus Zoharisticum* constat, occurrant,
 indicavero, sicut Auctor *Cabbale Denudatæ*
 idem

2) Ibidem § 229. pag. 544.

3) Ibidem §. 279. pag. 549. f.

4) Ibidem §. 334. f. pag. 553.

5) Exercitationibus Biblicis pag. 361.

1) Lucis gratia placet hic subijcere verba auctoris Cabba-
 læ Denudatæ Tom II, præfation. §. II. *Divisio istius*
libri (Zoharis) fieri potest in partes tam internas,
quam externas. Parte: internas voco illas &c. ma-
gnus non est.

*Textus
Zoharis
proprie
sic di-
ctus.*

idem fecit ad editionem Mantuanam & Cremonensem, & libros hujus codicis observationibus aliquot ad rem literariam spectantibus collustrem. Primaria libri hujus pars est textus Zoharis proprie sic dictus, Commentarius in Pentateuchum Moſis Cabbalisticus, constans dialogis R. Simeonem Ben Jochai inter & ejus discipulos institutis, quas dignitate & utilitate reliquos tractatus omnes antecedere, Theologi qui veritatem religionis Christianæ adversus Judæos propugnarunt, testimoniis Hebræorum antiquorum ex hoc fonte haustis, satis demonstrarunt. Patet id manifestè vel ex *Synopsi Theologiæ Judaicæ Veteris & Novæ. Plur. R. Dni Joh. Henr. Maji* omnibus, quibus locum de Deo perlegere volupe est: præsertim id evincunt egregia, quæ de Messia Vir huic studii generi addictissimus רבנו עמרם אבן מרדכי. Plur. Rev. Lic. Esdras Edzardi nobis suppeditavit in Jerem. XXIII. & Psalm. CX. testimonia paucis plagulis, tam caris quam raris, dignissima quæ conſerventur & Latinitate donentur.

§. V.

*Siphra
de Ze-
niutha,
Idra Rab-
ba & Idra
Zuta.*

Textum Zoharisticum proprie sic dictum excipiunt tractatus tres, qui etiam ab ipso Simeone Ben Jochai & ejus sociis profecti sunt. Horum primus, ספרא רבנו עמרם אבן מרדכי Siphra de Zeniutha, liber Mysteriorum vocatus, incipit Commentarii in Genesin

nesin fol. 17. column. 67. & continuatur column. 69, 72, 73, 76, 77, 78. editionis nostræ Sultzbacensis. *Secundus*, qui dicitur **ידרא רבא קדישא** *Idra Raba Kadisha*, i.e. Synodus magna sancta, insertus est Commentario in Numeros & quidem Paraschæ s. Sectioni נסא cujus initium datur fol. 52. column. 212. & continuatus una serie usque ad column. 239. finitur his verbis: huc usque *Idra Rabba sancta*. *Tertius*, qui inscribitur **ידרא זוטא קדישא** *Idra Zuta Kadisha* i. e. Synodus minor sancta, incipit Commentarii in Deuteronomium fol. 122. column. 488, & continua seria terminatur column. 403. his verbis: *in fine dierum*; annexa communi clausula: *huc usque Idra Suta sancta*. Qui comparisonem inter hos tractatus instuet ad stipulabitur auctori Cabalæ Denudatæ, quod de eodem agant argumento: nimirum Libro de *Zenitha* doctrinæ Cabalisticæ, quæ hic traditur, lineamenta prima & quidem imperfecte ducuntur: in *Idra Magna* eadem doctrina uberius explicatur: *Idra Suta* Supplementum est eorum quæ in *Idra Magna* nondum satis dilucide tradita erant. Ipsum autem objectum, circa quod versantur R. Simeon & ejus socii Macroprosopeon est & Microprosopeon, quæ & mutuum quod inter illa intercedit commercium, uti & opera illorum ad extra prodeuntia hic exponuntur.

Macroprosopi nomen explicatur, (1) quod appelletur אֲרִיכָה רֵאֲנַפִּין *Aricha Anpin* quia facies ejus se extendit in tot myriades mundorum & quia longanimis est & misericors, (2). Si quæris, quis inrelligatur per Macroprosopon; describitur ita, quod sit Senior seniorum & sanctus sanctorum, (3) ipse Jehova, sicuti R. Simeon docet, in-
 quiens: *tempus est faciendi Jehovah &c. quis hic Jehovah? nimirum de sene dierum dictum est.* (4) Petita est hæc Dei representatio sub forma senioris ex Daniel. VII. v. 9. id quod colligitur ex his verbis Zoharis, ab auctore Cabbalæ Denudatæ ita Latine ver-
 sis: *canus est habitus ejus, & aspectus ejus est apertura faciei cujusdam: sedet super throno scintillarum, ut subigat illas.* (5) De operi-
 bus Macroprosopi ita differitur: *omnia com- præbentur istis (barbæ ejus) dispositionibus, omnia erigunt se, ut accipiant dispositiones has Regis fortis, senis occultissimi omnium: & omnia illa mitigantur ab ordinationibus istis Regis Se-
 nioris.* (6) Item: *ab illa barbæ (Senioris) dispositione pendent res omnes mundi, superæ & inferæ: imo etiam liber legis non exceptus cum*
 cate-

- 1) Cabbalæ Denudatæ Tom. II. Part. II p. 394. Idraz Rabbæ §. 54.
- 2) Ibidem §. 53. & pag. 467. §. 687.
- 3) Ibidem loco allegato §. 54.
- 4) Ibidem pag. 388. §. II.
- 5) Ibidem pag. 392. §. 39. f.
- 6) Ibidem pag. 424. §. 313. f.

ceteris sanctis, omnia dependent ab ea (7). Item: Senior Seniorum attendit ad omnia, & omnia nutriuntur ab eo, ipso non dorminente, p. 12 l. v. 4. Hæc de Macroprofopo ad cognitionem ejus hac vice sufficere arbitror. De Microprofopo hic asseritur, quod זֵיִר אֲנִיִּין Zeir Anpin dicatur, in oppositione תָּרִי אֲרִיִּין Arich Anpin, quia facies ejus non omni tempore ad omnia extensa fuit, (8) & quia ei judicium est traditum à Macroprofopo; (9) quod tamen non ita intelligendum est, ac si in Microprofopo non esset misericordia, contrarium enim alibi docetur, (10) Quod personam ejus attinet, manifeste satis dicitur, quod sit ipse Jehova. Considerentur hæc verba: (11) scriptum est Ps 33. v. 18. ecce oculus Domini Jehovæ super timentes eum; & scriptum est Zach. IV. 10. oculi Domini sunt peragrantes universam terram. Non hic datur contrarietas, alterum de Microprofopo, alterum de Macroprofopo dicitur. Patet hinc quod etiam Microprofopon Jehova dicatur Ibidem additur, quod Microprofopon sit Jehova, qui Abrahamo apparuit Gen. 22. v. 20. (12) Porro advertatur quale inter Macroprofopon & Microprofopon intercedat commercium: scilicet ex

7) Ibidem p. 439. §. 435.

8) Ibidem pag. 394 §. 54. f.

9) Ibidem pag. 456. §. 590.

10) Ibidem pag. 464. §. 658.

11) Ibidem pag. 402. §. 119. f.

12) Pag. 407. §. 152. f.

ex cerebro Macroprosopi descendere fluxum in cerebrum Microprosopi, (13) ex ore ejus, qui est Sanctus excelsus sanctorum, effundi Spiritum in Microposopon, ut eo vestiatur, (14) quinimo Seniore Seniorum in ipso Microprosopo esse, & hunc cum illo reapse unum esse. (15) Porro de Microprosopo asseritur, quod omnes ejus conformationes disponantur hinc & inde *sub figura humana*, dominari in eo spiritum Senioris, & locatum iri super ejus thronum. (16) Fundamenti loco ponitur cum Dan. VII. 13; ubi *filius hominis* clare dicitur, tum Canticum Canticorum, ubi Cap. V. 10. s. pulchritudo faciei & reliquorum membrorum commendatur: ut adeo, quod etiam verus homo sit, inde innotescat. Hæc & alia mecum ponderans in eam incidi cogitationem: numne ex mente veterum Hebræorum per Microprosopon Messias intelligi queat? inprimis quando pondero, quod R. Simeon aperte asserat de communicatione Spiritus, qua ille descendit a Macroprosopo in Microprosopon, illam impleri *in Messia*, quia de eo scriptum est: Spiritus quiescet super Messia Jes. XI. v. 2. (17) Hinc enim ita colligo: quia R. Simeon verba

13) Pag. 417. §. 242.

14) Pag. 440. §. 452. seq.

15) Pag. 494. §. 920.

16) Ibidem Sect. XXV. Idræ Rabbæ §. 510. p. 447.

17) Ibidem pag. 409. §. 177. collat. §. 180.

ba Jesaia, quæ ipse de Messia intellexit, applicat ad Microprosofon, ut probet in Microprosofo quiescere Spiritum Macroprosofi; intellexit utique per Microprosofon ipsum Messiam. Meditationem hanc in aliud tempus reservabo & ulterius disquiram, tibi ad majestatem Messia ex Zohare demenstrandam & vindicandam, Deo volente, accessero.

§. VI.

Accedo nunc ad recensitionem tractatuum Corporis Zoharistici primariorum, quæ ad ipsum Zoharis textum proprie sic dictum non pertinent, neque a R. Simeone perfecti sunt, sed sunt additamenta Zohari intermixta, columnis tamen quandoque etiam literis Rabbinorum minoris formæ, ab ipso textu distincta: in quibus breviter enarrandis eum retinebo ordinem, quem exhibet titulus editionis Sultzbacensis, ubi se invicem excipiunt: Midrasch Ruth, Sepher Habbahir, Tosiphta, Raja Mehinna, Hechaloth, Sithreh Thorah, Midrasch Hanneelam, Rase de Rafin, Sabha, Jannuka, Mathnithin, Maamar Tha Chasi, Mathnithin, Pekudin.

Tractatus Zoharis intermixti.

§. VII.

Primo itaque loco comparet מדרש רות *Midrasch Ruth* Commentarius mysticus in librum

librum Ruth, ex quo Raymundus Martini egregium nobis dedit testimonium, quod Jesaia Cap. LIII. v. 5. agat de Messia. Hæc illius sunt verba: in *Midrasch Ruth* super illud caput II. v. 2. (Ruthæ) **גשי הלוך** accede huc: loquitur de Rege Messia, Accede huc, id est, ad regnum & comede de pane regni, & intinges vel baptizabis bucellam tuam in aceto. Ista sunt tormenta vel tribulationes, sicut dictum est Esa. 53. v. 5. & ipse tormentatus vel tribulatus est propter scelera nostra, & contritus propter iniquitates nostras, castigatio pacis nostræ super illum & in livore ejus &c. (1) Prima hujus libri particula occurrit Commentar. in *Genesis* colum. 54. & continuatur colum. 78. 107. 109. 120. 126. 158. 174. 177. Commentar. in *Numeros* col. 288. Comm. in *Deuteronomium* colum. 464.

§. VIII.

Sepher Bahir.

Secundum locum occupat ספר הבחיר *Sepher Habbahir*, de quo ita Buxtorffius Bibliothecæ Rabbinicæ p. 36. liber *Habbahir* seu illustris lucidarius Cabbalisticus, liber est omnium Rabbinorum antiquissimus, de profunda Cabbala e mysteriis nominum divinarum conscriptus. Hactenus nondum editus est, ut Judæi referunt, ob arcanam sapientiam, multa tamen ex eo in Judæorum scriptis passim adducuntur. Porro docet nos, quod auctor ejus sit R. Ne-

1) Raymundi Pugio Fidei Part. III. distinct. I Cap. X. §. 4. p. m. 535.

Nechanja Ben Hakkana, σύγγραφος Jonathanis Paraphrastæ ; quod sapius ejus in Thalmude fiat mentio ; quod in hoc libro Bahir Grammatici testimonium pro antiquitate punctorum vocalium invenerint. (1) Equidem Morinus & hujus libri, uti Zoharis, antiquitatem oppugnare aggressus est ; sed an codex iste, quem Butorffius commendat, in hunc usque diem integer, inprimis typis expressus, extiterit, (2) & num invidia Judæorum eum Christianis unquam non interpolatum dabit, non immerito dubitatur. Quæ itaque Buxtorffio in hac controversia opposita sunt argumenta, quia ex aliis codicibus adulterinis sunt petita, à scopo aberrant, ut fragmentis, quæ in Corpore Zoharistico conservata sunt, siquam in Anti-Judaica Theologia nobis adferant utilitatem, nihil inde auctoritatis decedat. (3) Primum autem libri Bahir fragmentum incipit in Zoharistico

F 2 nostro

- (1) R. Bechai Comment. in Librum legis in Sectione יירא seu in Gen. 18. v. 3. ita : comment. Rabbini nostri bonæ memoriæ, in libro Bahir : *talia sunt puncta cum litteris in lege Moysi, qualis est anima viva in corpore humano.* Buxtorffii Tiberias : p. 71.
- (2) Pluribus hoc argumentum persequitur Plur. Rev. Dn. Joh. Christ. Wolffius Bibliothecæ Rabbiniæ Part. I. pag. 905. f.
- (3) Videatur Pl. Rev. Buddei Introductio in Historiam Philosophicam Hebræorum p. m. 142. & ejusdem Isagogæ Historico-Theologica, pag. 136. ubi idem docet,

nostro Commentario in Genesin colum.
68. reliqua continuantur colum. 71. 54. 75.
78. 82. 100. 106. 107. 118. 121. 123. 126. 135.
136. 178. 236. Comm. in Exodum col. 133.
Comment. in Leviticum col. 136. 144. 155.
178. Comm. in Numeros col. 289. editionis
nostræ Sultzbacensis.

§. IX.

*Thesph-
na.*

Tertium locum habet liber תוספתא *Thos-
phta* seu additamenta in sectiones quas-
dam legales. Scilicet sicut Thalmud, prin-
cipium legum ceremonialium & forensium
apud Judæos suas accepit תוספות seu decla-
rationes à R. Chija & aliis ; (1) ita etiam
Zoharem, tanquam principium Cabbalæ,
ejusdem תוספתא seu additamentis expli-
cantibus carere noluerunt Corporis Zoha-
ristici collectores. Initium horum addita-
mentorum datur Commentar. in *Genesin*
colum. 75. cont. 79. 109. 143. 182. 198. 242.
279. 296. 308. 371. 489. 498. 524. Comment.
in *Exodum* col. 5. 98. 149. 220. 324. 383. 387.
Comment. in *Leviticum* col. 48. 71. 90. 91.
103. 135. 139. 162. 175. Comm. in *Nume-
ros* colum 251. f. 288. 389.

§. X.

*Raja
Mehim-
na.*

Quarto comparet רעיא מהימנא *Raja
Mehimna*, h. e. Pastor fidelis, qui tractatus
sæpius

(1) Buxtorffii Bibliothecæ Rabbinicæ p. 149, Bibliothecæ
Wolfianæ Part. I. p. 349.

sapius his literis initialibus מ"ר notatur, & Mosi à Judæis adscribitur. Secundum Auctorem Cabbalæ Denudatæ est commentatio Mosi, uti vulgo putatur, oralis mystica in varias legis suæ historias, textusque alios. Plur. Rev. Dn. Lic. *Esdras Edzardi* ה"י probavit ex hoc libro, quod Psalmi CX. verba: *sede ad dextram meam*, agant de Messia, pag. 6. testimoniorum ex antiquis Rabbinis petitorum, quibus Psalmus hicce Christo dextrè vindicatus est. Specimen Pneumaticæ Cabbalisticæ ex eodem nobis dedit Auctor *Cabbalæ Denudatæ* Tom. II. Tractat. IV. Part. III. pag. 180. Latine redditum, cui præmisit hæc R. *Abraham Cohen Irija* Lusitani verba: *Moses*, Pastor ille fidelis, tradidit dogmata &c. &c. Patet etiam hinc, quod codex hic Raja Mehimna a Judæis Mosi tribuatur. Quod autem inter Pseudepigrapha Veteris Testamenti merito referatur, de eo inter Theologos Christianos nullum est dubium: nunquam enim Prophetæ & Apostoli ad Raja Mehimna sicuti ad reliqua Mosi scripta provocarunt aut suos auditores tanquam omnis sapientiæ fontem delegarunt; majori quoque cura Ecclesia antiqua Judaica, cui τὰ λόγια τῆ Θεῆς credita fuerunt, Rom. III. 2. tale κειμήλιον asservasset & posteris suis tradidisset. (1) Initium excerptorum ex hoc libro

1) Mich. Waltheri Officina Biblica delibris Apocryphis
§. 1229. f. pag. m. 478. seq.

libro datur Commentarii in *Genesin* col. 96.
 continuantur reliqua col. 99. 122. 203. 207.
 210. 244. 344. 346. Comm. in *Exodum* col.
 150. 305. Comm. in *Leviticum* colum. 4. 26.
 31. 39. 53. 110. 130. 132. 144. 149. 151. 156.
 163. 164. 168. 184. 189. Comm. in *Numeros*
 col. 204. col. 206. 251. f. 288. f. 294. 298.
 344. 749. 357. 361. 375. f. 378. 381. f. 394. 398.
 402. 406. 410. 412. 414. f. Comment. in
Deuteron, col. 442. 455. f. 473. f. 476. 494.
 §. XI.

Hechaloth עֲהָלוֹת Sequuntur tractatus alii minus celebres.
Sithre נִמְרוֹת Nimirum הַיְכָלוֹת *Habechaloth* hoc est Man-
Thorah siones. Continet libellus iste descriptiones
 mansionum alterius seculi, & incipit Com-
 ment. in *Genesin* col. 111. continuatur col.
 112. 123. 124. ubi septem mansiones con-
 stituntur & singulae peculiari capite col-
 lustrantur. Alia ex hoc scripto excerpta
 occurrunt Comm. in *Exodum* col. 324. f. col.
 331. f. 398. f. 409. f. R. Mofche Korduero Tr.
de Anima tribuit codicem hunc ipsi R. Sime-
 oni Ben Jochai, sed quo fundamento, non
 addit, tantum inde testimonium producit
 de precibus, quod etsi admittantur in
 palatio cœli primo, in secundo tamen
 ulterius examinentur. Cabbalæ Denudat :
 Vol. I. Part. 2. p. 132. סִתְרֵי תוֹרָה *Sithre Tho-*
rah hoc est arcana legis depræhendes Com.
 in *Genesin* col. 218. 220. 221. 222. 257. 283.
 350. 353. 360. Comm. in *Exodum* col. 239.
 257. An hæc arcana sint fragmenta ex R.
 Mosis

Mosis Nachmanidis, seculo duodecimo aræ Christianæ & sequenti celebris, codice excerpta, cui titulus סתרי תורה *Sithre Thora*, dicere non audeo, cum adhuc MStus lateat in Bibliotheca Ducis Parmensis (1) Datur etiam liber ejusdem nominis, Sithreh Thorah dictus, pariter typis nondum expressus, qui profectus est à R. Abrahamo Abulaphia, Cabbalæ alias studiosissimo; sed an inde petita sint, quæ in Corpore nostro Zoharistico occurrunt, ætate recte ponderata, dubito. (2)

§. XII.

מדרש הנעלם *Midrasch Hanneelam*, seu *Midrasch Hanneelam, Sab. ha, Fanecka*, Commentarius occultus, spatium sibi vindicat inter reliquos Zoharis tractatus amplissimum, uti videre est ex Comment. in *Genesin* col. 255, ubi incipit, & continuatur col. 258. 259. 262. 263. 266. 267. 272. 271. 274. 275. 278. 279. 302. 303. 306. 307. 310. 311. 319. 322. 323. 326. 327. Secundum Meor Enaim hic codex idem est cum *Midrasch Haneelam*, qui cum זוהר חדש *Zohar Novo* Cracoviæ An. Ch. 1603. prodiit (1) quamvis in eo erretur, ac si incipiat Sectione *Geneseos* תולדות יצחק aut tantum ibi fragmentum illius aliquod occurrat, cum contrarium ex locis modo allegatis pate-

F 4

pate-

) Dn. Wolffii Bibliotheca Hebraica Vol. II, pag. 1330.

) Præfat. Tom. II, pag. 9.

) Pl. Rev. Dn. Joh. Christ. Wolffii Bibliotheca Hebraica Volum. I, pag. 878.

pateat, Auctor Cabbalæ Denudatæ testatur, quod supplementum tractatus Midrasch Hannelam multis in locis Zohari novo insertum sit. (2) *Sabba* seu historia de sene quodam in Sectione Mischpatim enarrata, legitur in Com. in *Exodum* col. 158. *Jannuka* seu Historia de puero quinque annorum in Sectione Debarim, seu Commentar. in *Deuteronomium* col. 431.

§. XIII.

Tha Chasif Prætereo tractatum *Midrasch Chasif*, quem in editione Sultzbacensi non invenio, titulò aut literis initialibus pro consuetudine editoris ab aliis distinctum. Dissertatio autem cujus initium est *תא חזי* *Tha Chasi*: hoc est: *Veni vide*, legitur Commentarii in *Genesin* col. 49. 139. 179. 190. 490. Comment. in *Exod.* colum. 112. 309. 371. Comment. in *Leviticum* col. 55. 107. *מתניתין* *Mathnitin* seu Traditiones singulares occurrunt Comment. in *Genesin* colum. 64. 110. 178. 213. 240. 316. 361. 378. Comment. in *Leviticum* col. 119. Comment. in *Deuteron.* col. 454. *פקודין* *Pekudin* seu *Enarrationes* Præceptorum divinorum leguntur columna 31. seq. Commentarii in *Genesin*, ubi quatuordecim suppeditantur, quarum primum petium est ex Psalmo CXII. v. 10. *Timor Domini initium est sapientie.* Reliqua dantur Comm. in *Exodum* col. 187. Comm. in *Leviticum* col. 85. f. Comm. in *Numeros* col. 421. in *Deuteronomium* col. 453. 463. Hi

2) Ibidem Volumine II. pag. 19.

§. XIV.

Liber Henochi.

Hi sunt potiores tractatus qui textui *Zoharis* nostri in Pentateuchum sunt intermixti; reliqui sunt exigua fragmenta, quin imò tantum testimonia, ad quæ à R. Simeone & ejus sociis quandoque provocatur. Videlicet excerpta librorum *Adami*, *Chanochi*, *Abrahami*, *Salomonis*; R. *Hammenuna Senioris*, (1) R. *Jebha Senioris* (2) R. *Jose Senioris*, R. *Cruspedai*, R. *Akiba* &c. Primus qui inter eos eminet liber est *Chanochi*, cujus particula datur col. 34. Comment in *Genesis*, ita incipiens בספרא רחנך in libro *Chanochi* &c. Sicuti jam primis Ecclesiæ temporibus plures libelli nomine *Henochi* prodierunt, teste Origine apud Michael. Waltherum, pag. 510. §. 1311. ita & hoc fragmentum inter supposititia merito refertur. Pluribus & erudite argumentum hoc de גנחסוֹתֵי libri *Henochi* Discusfit Thom. Bangius Cæli Orientis & prisci mundi exercitat. I. quæst. 5. pag. 16. seqq. Omnium studiosissime & exacte fragmenta, quæ nomen *Henochi* præ se ferunt, ex Patrum primitivæ Ecclesiæ scriptis excerpta, & judi-

F 5 cia

- 1) Excerptum ex ejus scriptis occurrit Comment. in Deuteronomium col. 484. his verbis בספרא הרב רמנונא סכא in libro Rabh *Hammenuna Senioris* dicit &c.
- 2) Ex ejus libris excerptum datur Com. in Exodum col. 8. eadem formula: in libro Rab *Jebha Senioris* ita loquitur.

cia recentium virorum doctorum de hoc pseudepigrapho, nec non scriptores qui peculiaribus dissertationibus argumentum hoc persecuti sunt, nobis collegit Vir clarissimus Dn. D. Job. Alb. Fabricius Codicis Pseudepigraphi Veteris Testamenti p. 160. Sed nullum inter paralipomena hæc, neque quæ Joh. Drusius ex Zohare p. 208. adfert, convenit cum hoc nostro fragmento, quippe quod de *semine sancto*, quod certo *charactere sit signatum*, de *avibus super terram volitantibus* quæ Deo peculiari ratione ministrant, & de *duobus magnis cetis* Cabbalisticas adfert traditiones.

§. XV.

De Pseudepigrapho Salomonis.

Alterum memoratu dignius fragmentum ex libro quodam apocrypho Salomonis excerptum commendatur col 2. Coment. in Genesin (1) his verbis : *invenimus in libro Salomonis nomen illud sanctissimum, sculptum esse septuaginta duobus nominibus* &c. Sequitur postea uberior commentatio de vocibus & literis 216. quibus nomen illud scribatur & exponatur, & de virtute illius. (2) Scilicet con-

- 1) Aliud excerptum ex libro hoc Salomonis datur Com-
ment. nostri in *Leviticum* col. 16. 30.
- 2) Mentio etiam fit hujus Pseudepigraphi in *Idra Suta*,
quod agat de mysteriis literarum : etenim R. Simeon
Cabbalisticam suam de literis gutturalibus meditatio-
nem probaturus, inquit : *in Mysteriis literarum Salomo-*

constat, quod Judæi, qui destructo templo Hierosolymitano ipsi ignorant, quomodo nomen Jehova scribendum sit ac legendum, Cabbalistarum traditionibus ducti illud exprimant modo duodecim, modo quadraginta duabus aliis literis (3) ex quibus diversa alia nomina facta fuerunt, (4) modo septuaginta duobus aliis nominibus. (5) Quæ traditio ut antiquitate se commendet, hîc ipsi Salomoni adscribitur, ac si ei suos deberet natales. Quapropter ipse R. Simeon Ben Jochai & Socii ejus religioni sibi duxerunt, nomen יהוה Jehova suis literis exprimere, sed illius loco utitur voce יְדוּד Jedovad seu caractere

(6): pariter loco nominis אלהים Elohim usurpant voces אֱלֹדִים Elodim, אֱלֹקִים Elokim, sicuti testimonia, quæ dissertatione altera

Salomonis Regis ista quatuor literæ אה"רע (gutturales) per quatuor litetas ח"כק (palatinas) circumdantur. Cabbalæ Denudatæ Tom. II. Part. III. Tract. 3. p. 589. §. 699.

) Videri hoc potest ex ipso *Zohare*, Comm. in Genesim col. 12. ubi ita אה"רע כ"ב אה"רע זל"פ שמה מפרש במ"ב אה"רע h. e. nomen illud sanctum sculptum exponitur XLII. literis.

) Uti nos docet Raymundi Pugio Fidei Part. III. Dist. 3. Cap. IV. §. 4. p. m. 686.

) Id quod etiam ex aliis Cabbalistarum Scriptis observavit Johan. Buxtoffius Lexici Thalmudici p. m. 2433. & p. 2439. ad vocem שם & שמה.

) Lege Idram Sutam Tom. II, Part. II, p. 593. Cabbalæ Denudatæ.

altera de SS. Trinitate ex Zohare nostro adferentur, pasim his vocabulis, pro Judaica superstitione, ornata sunt. *Causantur* enim vulgo, fieri hoc, ne si ejusmodi scriptum turpiter & foede tractetur, ipsum DEI sanctissimum nomen profanetur. (7) Quod autem nomen hoc sanctissimum absque omni peccato legi & scribi possit, dudum B. Joh. *Mullerus* nostras Judaismo ex Rabbiorum scriptis detecto demonstravit, (8) ampliori autem argumentorum adversæ partis discussione Joh. Leusdeniûs persecutus est (9) Palam quoq; est, fucum facere verpos, fabulis & mendaciis plenos, commentis de virtute nominis tetragrammati; calumniari tribuentes servatori nostro Jesu Christo, ac si miracula sua hujus nominis beneficio perpetrasset, (10) & pessime ipsi Moli affingere, quod Propheta illô ornatus virum Ægyptium occiderit, & reliqua sua coram Pharaone prodigia ediderit. (11) *Delumbe* cæterum est, quod sibi Salomonis nomine

7) Uti Joh. Buxtorffius observavit Grammaticæ Chaldaicæ lib I, C, I, p. 2.

8) Prolegomenorum §. XI num. 2. pag. 81.

9) Leusdenii Philologi Hebræi Dissert. 28. p. m. 336. seq.

10) Jam dudum calumnias has explosit Megalander b. noster Lutherus fortiter pro more suo peculiari de Schem Hamphorasch libello, qui datur Tom. IIX, Altenburgensi fol. 277.

11) Buxtorffius Lexici Chaldaici p. 2436. Leusdenius Philologi Hebræi Dissertat. 26. §. 9. & Dissertat. 27. §. 16. p. m. 335.

nomine & auctoritate superstitionis suæ patrociniū quærunt; dantur enim & alia scripta Regi huic supposita, utpote Psalterium Salomonis, Epistolæ ejus ad Vaphrem Ægypti & Hiromum Tyri Regem, Quæstiones & ænigmata ejus Philosophis Tyri proposita, item adjurationes Dæmonum, quorsum & Clavicula Salomonis vulgo sic dicta pertinet, Salomonis Colloquium cum rege formicarum; Libri de gemmis & dæmonibus, Precationis formula, ejus Testamentum & reliqua, (12) quibus etiam fragmentum nostrum Zoharisticum merito annumeratur.

§. XVI.

Supersunt partes Cabbalæ Denudatæ Auctori dictæ externæ, quæ ad textum facilius intelligendum & cum aliis codicibus, ubi lectiones variant, commode conferendum, nec non ad loca S. Scripturæ diligenter allegata

De partibus Zoharisticis externis.

- 12) Quæ nobis Clarissimus Dn. D. Joh. Alb. Fabricius suppeditavit Codice Pseudepigrapho Veteris Testamenti p. 917. seq. conferantur quæ Plurim. Rev. Dn. Joh. Christ. Wolffius disseruit de tribus Salomonis libris non extantibus Bibliothecæ Hebrææ Vol. II. Sect. IV. §. 8. B. Georg. Serpilius in biographia Salomonis Cap. XXIII. de Psalmis Salomonis supposititiis, & Cap. XXVII. de reliquis Salomoni male tributis codicibus. Plur. R. Dn. D. Joh. Gottlieb Carpzovius Introductione in libros Veter. Testamenti Parte II. Cap. IV. §. 3. p. 170. seq.

gata melius invenienda huic editioni Sultz-
bacensi accesserunt. Habes his תיקוני Thik-
kunin, Emendationes, (1) in margine hoc
symbolo עין תיקוני seu תיקוני notatas, (uti
cuilibet ex conspectu folii primi Zoharis pa-
tet) quæ Supplementa sunt Zoharistica, ad
loca obscura ex Cabbalisticis principiis eò
rectius percipienda; quorum specimen u-
num alterumque Latinè redditum, unde
judicare de illorum usu possis, occurrit in
Cabbala Denudata. (2) Habes hic ex codi-
cibus aliis & præsertim MStis variantes le-
ctiones literis Rabbinorum rotundis expres-
sas & signo ס"א h. e. liber alius, indicatas.
Habes אמרי בינה seu explicationes vocum
difficiliorum e Commentario R. Isaschar
Behr, finem columnarum ornantes. Ha-
bes Commentatiunculas hinc inde e scrip-
tis Sapientum Orientalium adjectas & pa-
renthesi inclusas. (3) Invenies in intersti-
tio columnarum folia editionis cum Man-
tuanæ tum Cremonensis, quatenus nostræ
respondent. Datur in fine codicis totius
tabula arboris Cabbalisticæ & Index loco-
rum Biblicorum e libro Petach Enaim, cu-
jus autem allegata non nostræ sed Cremon-
ensi editioni accommodata sunt.

§. XVII. Ex

- 1) De quibus Joh. Buxtorffius sentit, quod sint correctiones libri Zohar, quæ Mantuæ An. 318. seorsim prodierant.
- 2) Tomo II, Parte III, Tract. I. p. 194. seq.
- 3) Qualis statim fol. 2. col. 5. Zoharis in Genesim occurrit.

§. XVII.

Ex recensitis modo partibus moderno *De codi-*
tempore constat Corpus Zoharisticum; de *cis inten-*
quo tamen adhuc dubitatur an integrum *gritate,*
possideamus si Bartolocii consideremus ver-
ba: *tante molis erat, liber Zohar, ajunt peritio-*
res Iudai, ut nec Camelus illum ferre posset, si to-
tus extaret. Dicunt enim totum non inveniri
sed aliquas minimas partes recollectas esse, quas
modo in volumen habemus nomine R. Simeonis
Ben Iochai. (1) Unde autem in tantam cre-
verit codex magnitudinem, Jo. Morinus ad-
scribit variis additamentis & commentariis,
ex quibus sit compositus, (2) Demus au-
tem vel ipsi Zoharis textui addita quædam
esse vel dempta recentiorum Verporum
fraude, non tamen in eam facile quis ducetur
opinionem, ejusmodi quid interpolato-
res assuisse quod oppugnando & destruendo
Judailmo inserviat; ut ita quæ de myste-
rio Trinitatis, Christi DEitate & reliqua
priscae veritatis vestigia in hoc codice oc-
currunt, nequaquam supposita dici queant;
potius ejusmodi loca dempta esse verisimi-
le est, qualia Petrus Galatinus attulit, (3) ni-
si scriptoris hujus fides & auctoritas plagio
in Raymundi Martini Pugionem Fidei commis-
so

1) Bibliothecæ Rabbinicæ Part. IV. p. 416.

2) Lib. II. de arcanis Catholicæ Veritatis Cap. I. *San-*
ctus Pater, Sanctus Filius, Sanctus Spiritus San-
ctus &c.

so nimium labefactata esset. (3) Interim digna sunt quæ hic subjiciantur Joh. Buxtorffii verba: *Adducit Galatinus eodem capite duo alia testimonia, quæ citatis locis non ex- rant, esse autem istius auctoris (Zoharis), sty- lus & dictio satis evincit.* (4)

§. XVIII.

*Usus in
lingua
sancta &
antiqui-
satum
Hebr.
studio.*

Quamvis fructus, qui ex scriptoribus Cab- balisticis in primis recentioribus capiatur, nonnullis sit valde exiguus, tantò tamen majorem ex Zohare, quò antiquior est, percipiet, qui debito studio omnia ad suam utilitatem referet. *Lingua Chaldaica* vobi- bus in *Veteri* aut *Novo* sacrae Scripturae Testa- mento raro aut semel tantum occurrenti- bus lucem fœnerabit, cui codicem hunc diligenti manu versare animus est ac otium. E. gr. Quid vocabulum Chakeldama Act. 1. 19. significet, nisi ipse Evangelista inter- pretationem addidisset, ex stylo Veteris Testamenti Hebraico aut Chaldaico nemo disceret: in nostro autem scriptore frequen- ter occurrit חקל חקל eo sensu, quod *agrum* denotet; (1) significatio autè vocis רמא רמא omnibus constat unde: patet, quod recte *ager sanguinis* vertatur. Ejusmodi plura se- dulus

3) B. Dn. Joh. Bened. Carpzovius Introductionis in Ray- mundi Pugionem Eidei pag. 101. 103.

4) Grammatica Chaldaica p. 448.

1) In Idra Rabba Sect. 1. §. 2. 8. &c. p. 387. Cabbalæ Denud.

Julius Zoharis lector observabit, quando
voces difficiles S. Scripturæ Chaldaicas cum
nostro scriptore conferet. *Antiquitatum He-*
braeorum studiosi in nostro quoque volumi-
ne reperient quod operæ pretium est; ne-
que enim ritus & consuetudines populi sui
Simeonem & socios ejus penitus neglex-
isse, advertet statim, qui vel initium legen-
di Zoharem fecerit, & quidem col. 2 Com. in
Genesin, ubi R. Simeon curiose satis usum
oculi benedictionis Psalm. 116. v. 13. quo-
modo a Patre familias apprehendatur de-
pinxit. Plura de ritibus ex codice nostro
collegit R. Isachar F. Naphtali Synopsi
Zoharis, quæ Tomo II. Part. 1. Cabbalæ
denudatæ statim sub initium comparet.
Quidem tractatus hic, qui potissimum
theorematum de vitæ honestate ex Zohare
excerpta complectitur tam parum probatus
est Dno Buddeo, ut non tergiversatus sit,
nec eum animadversione dimittere: *pige-*
tura de eo addere, pleraque enim oppido frigida
sunt & jejuna. (2) Sed dubio procul ad Cab-
balistica recentiorum respexit & ad Rosen-
thii institutum, reliqua enim quæ moralia
sunt & ritus concernunt non omnino con-
emnenda esse Plantavitius & alii agnove-
runt. (3)

G

- §. XIX.

2) Introduct. ad Histor. Philosop. Hebr. p. 289.

3) Conferatur Dn. Wolffii Biblioth. Hebr. Vol. I. pag.
715. seqq.

S. XIX.

*De Criti-
ca Sacra.*

His missis pergo nunc ad emolumentum, quod ex Zohare nostro in *Criticam Sacram* redundat, maximum sanè & nequaquam contemnendum. Quem latet? quantæ de punctis vocalibus nec non de accentibus & eorum usu potissimum distinctivo motæ sint controversiæ ab iis, qui puritatem fontium Scripturæ S. susque deque habent, & originem signorum illorum Hebraicorum Masorethis Tiberiensibus, qui circa seculum à Christo nato demum sextum floruerint (1), adscribunt. Ad dubia illorum solvenda cum non parum faciat rerum in Hebræis gestarum memoria, non operam oleumque perdidisse me arbitror, si demonstrata jam Zoharis nostri antiquitate, ex codice hocce, cujus primarius auctor R. Simeon dudum ante Masorethas Tiberienses vixit, testimonium unum alterumque produxero, quæ evincant, jam illius tempore & diu ante sententiam de punctis vocalibus, quod literis Scripturæ Sacræ Hebraicæ sint coæva, & usum accentuum distinctivum in populo Judaico obtinuisse. Argumentum hoc ipsis Antagonistis, auctoritatem S. Codicis labefactantibus, non flo-

(1) Joh. Buxtorffii Commentarius Masorethicus Cap. VII. p. 30. & c. 8. D. Joh. Bened. Carpzovii Collegium Rabinico-Biblicum in Ruth, p. m. 35. B. Aug. Pfeifferi Critica S. p. m. 191.

flor
pro
fili
p
con
sua
vera
sola
de
punct
um;
Mas
bace
entes
nim
hic
dentib
evan
hanc
rati
N. e.
cet
vocal
bra
at
anim
ment
in
pretat
um
a : p
mores
corpo
minat
Chirek
racteres
noti om

(2) Joh. Bux
origina
dimica
S. Hebr
(3) Zohar

loci est sed tanti, ut R. Elias Levita qui
 primum inter illos locum obtinet, con-
 cessus & pollicitus sit: *si quis convincere me
 poterit probationibus clarioribus, meam senten-
 tiam contrariam esse sententiae Rabbiorum, &
 contra veritatem Cabbalæ, quæ NB. est in Zohar,
 nulla ac irrita est sententia mea.* (2) Primum
 e punctis vocalibus testimonium occurrit
 colum. 3. Com. in Genesin editionis nostræ
 ultzbacensis, ubi verba illa *המשכילים ידוררו*
docentes splendent, illustrantur. Comparat
 nim hic docentes cum vocalibus sonum
 dentibus, quas, dum moventur, literæ
 sequantur, ut exercitus Regem, additque
 hanc rationem: *גופה אתון רוחא נקורי*
i. e. literæ sunt corpus & puncta spiritus scili-
et vocum. Tam necessaria veteres He-
 bræi *Scripturæ* S. puncta vocalia judicarunt,
 ut anima est corpori. R. Becchai Com-
 ment. in Genes. 18. 3. hoc simile ita inter-
 pretatur: *literæ corpori assimilantur & puncta*
animæ: puncta enim movent literas, sicut anima
movet corpus. Paulo ante à R. Simeone no-
 mina trium horum vocalium, *Cholem, Schureck,*
Chireck, usurpantur vocibus iisdem ut cha-
 racteres Grammatici, qui suo tempore optime
 noti omnibus fuerunt. (3) Legi meretur Bux-
 G 2 torf-

2) Joh. Buxtorffii Fil. Tr. de punctorum antiquitate &
 origine Parte I. p. 53. & 54 ubi Eliæ verba ipsa Rab-
 binico idiomate leguntur. Item Wasmuthii Vindiciæ
 S. Hebrææ Scripturæ p. m. 196.

3) Zoharis loco all. colum. 2. circa finem.

torffii Tiberias seu Commentarius Masore-
thicus Cap. IX. p. m. 70. seq. ubi plura ejus-
modi ex Zohare nostro occurrunt: E. gr.
puncta & accentus & vocales sunt doctrina Moſis,
quam accepit in monte Sinai; item, dictiones
absque punctis sunt sicut mulier absque vestibus,
quæ non potest prodire in locum publicum, idcirco
vestimenta literarum sunt accentus & vocales;
item: puncta egrediuntur ex secreto cerebri, ad
stabilendum literas in habitu suo, & per punctum
unum mutatur dictio, & transit in dictionem,
quæ subsistit in sensu alio; item: quod si dix-
eris: puncta ordinatio scribarum sunt; absit
id longissime: nam etiam si omnes Prophetæ mun-
di essent ut Moſes ipse, qui accepit legem e monte
Sinai, non tamen ipsis esset potestas, innovandi
unicum punctum minimum vel literam minimam
legis: Item: non est subsistentia & lux ullis li-
teris, nisi per lucem punctorum, quod totum tra-
ditum est per secretum legis in monte Sinai. Ex
his evidenter patet, R. Simeonem & ejus
discipulos docuisse, quod puncta vocalia
suos natales debeant non scribis sed ipsi
Moſi (4) & quod illa tam necessaria sint li-
teris, ut absque iis solæ literæ nullum cer-
tum gignant sensum. Mirum itaque est,
quod Josephus Possinus in dissertatione de
præcipuis SS. Bibliorum linguis & versioni-
bus

(4) Ejusmodi testimonium, quod Moſi in monte Sinai
lex data sit cum omnibus figuris (punctorum) & accen-
tuum occurrit etiam Comment. in Exodum, Sect.
ויקרא column; 336. med. editionis Sulbacensis.

ous, adhuc provocet ad silentium veterum
Hebræorum, quando puncta vocalia lite-
ris non coæva esse probare conatur, (5)
cum à Buxtorffio (6) Leusdenio, (7) Was-
mutho, (8) Pfeiffero (9) ex Zohare & aliis
monumentis ejusmodi, testimonia Ju-
dæorum veterum dudum omnibus data
sint. Quamdiu autem Zoharistica de pun-
ctorum necessitate & origine sententia con-
tinerit, frustranea quoque sunt omnia, quæ
nolit denuo est Anonymus Gallus, quem
Franciscum Masclesium esse viri docti sen-
tiunt, in Grammatica Hebraica, à punctis
aliisque inventis Masorethicis libera Parisiis
1716. edita, uti Plur. Rev. Dn. D. Joh. Gott-
lieb Carpzovius in eruditissima sua Critica
S. Vet. Testamenti nuperrime satis demon-
stravit, Cap. V. Sect. VII. pag. 262. seqq.

§. XX.

De accentuum origine jam percepimus, *Testimo-*
quod æque ac vocales primo sacrarum lite- *nia de*
rarum scriptori Mosi ab auctoribus Zoharis *accenti-*
tribuantur. Buxtorffius etiam locum ex *bus.*
Commentario in Genesin producit, unde
patet, fere eadem accentibus nomina fuisse
G 3 tem-

-) Acta eruditorum, Supplementa: Tom. VII, Sect. 2. p. 52.
-) Qui ad Cappelli exceptiones contra testimonia, ex Zo-
hare a parente suo petita, respondit Tract. de puncto-
rum Vocalium origine Part. I. p. 68. seqq.
-) Philologi Hebræi Dissert. XV. §. 6. p. m. 173.
-) Wasmuth Vindiciarum S. Hebrææ Scripturæ Cap. II.
Sect. I. thes. III. p. m. 169.
-) Critica S. Cap. 4. p. 78. seqq.

temporibus R. Simeonis & sociorum atque nunc habent, quando ita differunt: secretum rei est Zarka, Makkaph, Schophar Holech f. Munach; addit etiam quod dicere consueverint: sunt accentus ut frenum equo ad eundem in via recta ad dextram vel sinistram. (1) Subjiciam his, exempli gratia, quæ occurrunt in Idra Rabba, Commentarii nostri Zoharistici in Numeros colum. 227. seqq. רוא ודיינו hoc est, & illud est arcanum, quod didicimus, י"ו י"ו Iehova, Iehova, פסיק interponi accentum inter hæc (videlicet duo nomina) באלו אתר Omni enim loco illo, רשמה אדכר תרי זמנא ubi nomen aliquod repetitur duabus vicibus, פסיק ibi quiescit accentus inter illa, בגווייהו טעמא sicuti; אברהם אברהם Abraham, Abraham Gen. 21. v. 21. Iacob, Iacob. Gen. 46. v. 2. Schemuel, Schemuel, Sam. 3. v. 10. כללו פסיק טעמא בגווייהו ubique distinctivo accentu interfecta sunt hæc nomina, חוץ משה משה excepto loco illo: Moscheb, Moscheb, Exod. III. v. 4. ubi non interjacet accentus. מ"ט quam ob causam? אברהם אברהם Abraham, Abraham: בתראה שלום posterius notat perfectum, קדמא לא שלום prius nondum perfectum, רהשתא hoc enim tempore שלום consummabatur בעשר נסיוני decem tentationibus בגין כך פסיק טעמא בגווייהו propterea interponitur inter eas voces accentus distinctivus, רהשתא לא הוה איהו tunc enim

non

(1) Tiberiadis pag. 73. seq.

non erat ille, qui prius. Sic enim regula hæc de accentu distinctivo hocce, etiam ad reliqua exempla applicatur, & quare Exod. III, 1. 4. omissus sit, etiam indicatur. Patet hinc, quod usus accentuum distinctivus tunc temporis inter Judæorum Rabbinos in usu fuerit, atque adeo nequaquam inventum sit novum.

§. XXI.

Qua diligentia in Theologia Anti-Judai- *Densu*
ca adhibitus sit Zohar, Raymundi Pugio Fi- *Zoharis*
dei, Galatini Arcana Catholicæ Veritatis, *in Con-*
Maji Synopsis Theologiæ Judaicæ Vet. & *traversa-*
Novæ, Allixii Ausspruch der alten Jüdischen *is religi-*
Kirchen, Mayeri Dissertatio Theologica de *onis.*
mysterio Trinitatis, Rasmeyeri Lehre von der
hochheil Drey-Einigkeit/ p. 73-76. satis nobis
demonstrant. Sed cum testimonia ex Zohare
allegata frustra quandoque quærantur, (1)
non indicatis certæ editionis columnis,
quandoque ob styli Zoharistici difficultatem
non dextre satis sint translata, aut contra
adversarios ita adhibita, ut debito cōvin-
cendi animum robore destituantur, non pa-
rum aliorum studio superesse arbitratu
sum, quod addant & emendent, cum id
extra omnem dubitationis aleam sit posi-
tum, passim in Zohare nostro de variis Chri-
stianæ doctrinæ capitibus depræhendi ve-
ritatis divinæ documenta, quæ mea quidem

(1) Confer, Buxt, Gramm, Chaldaic, de Galatino p. 448, f.

sententia merentur, ut dilucide & solide
tam vulgo Judæorum quam doctis, data in
viam salutis æternæ eos reducendi occasio-
ne, demonstrentur, id quod, invocato su-
premi Numenis auxilio, pro virili mea ten-
tare aggressus sum. Qui lectioni Corporis
Zoharistici vacant, facile animadvertent
suppeditari hic etiam adversus alios veritatis
cælestis hostes arma, quibus vel directe
vel indirecte eos oppugnes. Petrus Allixius
non perperam antiquorum Hebræorum
testimonia seu judicia *Anti-Trinitariis* oppo-
suit, qualia sane nullibi meliora quam in
Zohare deprehendes. Unde *fanatici & æ-*
terni Evangelii præcones, sua hauserint so-
mnia, qui Synosin libri Zohar, Judæorum
mataologia nequaquam liberam, perlu-
strabit, statim videbit, modo ponderet hæc
verba, pag. 75. *qui profanant sabbatha & festa*
alia deliberato animo, illi nullam quietem habent
in inferno, per omnia secula: quamvis enim die
Sabbathi diebusque festis iudicium ab iis cesset,
nihilominus tamen non exeunt ex inferno sicut
ceteri, quibus venia conceditur exeundi. Sic,
quæ depurgatorio fabulantur Pontificii, non
immerito ex inclinatio jam tempore Mac-
cabæorum, ad Platonis commenta Judæis-
mo, ortum traxisse B. Martinus Chemni-
tius asseruit; (2) cui facile adstipulabitur,
qui considerabit, quæ leguntur Synopsi li-
bri

2) Examine Concil Tridentini, Part. II, cap. 2, de *Pur-*
gatorio, p. m. 143.

ori Zoharis pag. 108. anima hominis lavatur
in flumine igneo, & offertur in holocaustum, non
amen comburitur, sed tantum lavatur, sicut ve-
lis Salamandrina, quæ non nisi igne purgatur,
ita ut ignis sordes in ipso contentas exedat: sic
nim res & cum anima se habet. Quod si igitur
nulta in ipsa est spurcicies, poena hæc est magna
& dolor acerbissimus. Bis autem lavatur ani-
ma semel in gehenna &c.

§. XXII.

Constat itaque Zohari suus usus: dantur
enim in eo multa veritatis priscae vestigia,
et si commentis sint fœdata; (1) constat ei ma-
xima, quæ præ cæteris hujus commatis li-
bris gaudet, auctoritas, quæ à nullo Judæo-
rum in dubium unquam vocata est; (2)
constat ei sua antiquitas, quæ Thalmudi
neutiquam cedit. Non itaque in orbis
Christiani damnum cessit, quod in lucem
prodiit, 1. Mantuæ An. Christ. 1558. in 4to,
apud G. Meir Ben Ephraim de Patavio &
Jacobum Ben Naphtali de Gazalo socios;
2do Cremonæ majori diligentia in folio An-
no 1559. apud Vincentium Contium. 3to
Lublino in fol. An. Ch. 1643. 4to. Sultzbaei in
fol. An. 1684. singulari industria, 5to Amste-
lodami An. 1714. in 4to formæ minoris: de
quibus pro more suo erudite Sum, Rev. Joh.

Editio-
nes.

G 5 Chri-

- 1) Joh. Buddæus Introductione in Philosoph. Hebræor.
pag. 142.
- 2) Joh. Buxtorffius de punctorum origine pag. 68. f. Acta
Eruditorum Lipsiensium Anno 1685. p. 359. seq.

Christoph. Wolffius Bibliotheca sua Hebraea
Parte 1 pag. 1141. f. differuit (3)

§. XXIII.

Versiones Quam perarduum sit mentem Zoharis assequi, jam supra vidimus: quæ abstrusa verborum pariter ac rerum difficultas tamen non deterruit viros huic literarum studio addictos, quo minus versionem ejus Latinam aggressi sint; ut Morery in admirationem raptus, inquit: il est etonnant, qui les Chrestiens se soient donne la peine, de traduire ce livre en Latin: Lexici sui pag. 563. *Primus*, quantum mihi constat, id ausus est Guil. Postellus, uti nos docet B. & post fata colendus Sum Rev. Dn. D. Thom. Itigius Exercitat. Historico-Theologica de Guil. Postello §. 24. ubi ita: *pertinet etiam huc liber Zohar ex Chaldaico sermone a Postello translatus, in quo innumera latent secreta, ac ostenditur, priscam priscorum Mosi auditorum doctrinam omnino esse conformem doctrinae Evangelicae & reformationi Iudaicae à Christo inculcatae*: versionem autem hanc adhuc inter MSSa ejus latere ex §. XVIII. pag. 21. hujus dissertationis videre est. Specimen Cabalisticæ expositionis Cap. II. Geneseos ex Zohare nobis dedit Iac. Capellus Commentarii in Vet. Testamentum pag. 30. 8. ulterius progressus est Christianus Knorrius liber Baro de Rosenroth, qui Latinitate donavit

Si-

3) A n etiam Venetiis in folio Zohar prodierit, uti Bartholoccius putat, ab aliis dubitatur.

Siphræ de Zen'utba, Idra Rabba, Idra Suta; (1)
nec non tres Zoharis discursus initiales. (2)

§. XXIV.

Viri hujus laborem laudant quidem pe-
ritissimi in hoc studii genere, ut non tergi-
versetur Camp. Vitringa de eo asserere: *ma-*
gno beneficio sibi devinxit rem literariam vir ille
nobilissimus, quod Christianis saltem doctoribus
copiam fecerit de valore & pretio hujus scientiæ
(Cabbalisticæ) judicandi: (1) in systemate au-
tem ejus Cabalistico, cui nomen est Kabba-
la Denudata, duobus constans Tomis, quo-
rum alter Sultzbaci an. 1677. alter Franco-
furti anno 1684. in 4to prodiit, multa non
immerito desiderarunt; inprimis repræ-
henderunt, quod non alias ipsius textus Zo-
haris proprie sic dicti partes Latine reddide-
rit, præstantiores, & vestigia veritatis Evan-
gelicæ apud veteres Hebræos obvia melius
monstrantes; quod Lexicon ejus, cui titu-
lus: Loci Communes Cabbalistici (2) obscu-
rum per æque obscurum exponat; (3) quod
commentatores in Zoharem, multa opera
ab ipso translatos, addiderit Cabbalæ re-
cen-

De studio
Knorr's
judicia,

- 1) Tractatus isti reperiuntur Cabbalæ Denudatæ Tom.
II. Part. II pag. 348. seqq.
- 2) Ibidem Part. II. tract. IV. pag. 146. seqq.
- 1) Vitringæ Observationum Sacrarum Lib. I. Cap. I. dif-
fert. 2. p. 128.
- 2) Tom I. Cabbalæ Denudatæ primo statim loco com-
paret.
- 3) Buddei Introductio ad Histor. Philosoph. Ebræor.
pag. 282.

centiori Pythagorico-Platonicae additis-
simos, qui ea, quae à majoribus suis inepti-
entibus acceperint, monstrofi fanatici sui
cerebri foetibus (4) locupletarunt; quod
praefatione in Tomum II. quantopere Ju-
daizet, occultare non potuerit. Utinam
pia monita tot clarissimorum virorum B.
Hinckelmanni, Clodii, Diefenbachii,
Gerdesii, Odhelii, Langii, Bergii, Maji, Bud-
dei, Wachteri, & aliorum (5) animo non so-
lum placido, sed veritati coelesti ita obse-
quenti considerasset, ut, quemadmodum in
certamine cum Henrico Moro recentiorum
Cabballistarum periculosas de mundo, quod
non per creationem sed per emanationem
à Deo sit, hypotheses emollire studuit, (6)
ita potius Judaismum oppugnasset argu-
mentis ex ipsorum Judaeorum monumen-
tis vetustissimis, à quibus satis instructus fuit,
(7) accuratius adhibitis, atque ita aliquas
saltem animas populi hujus infelicissimi ex
suo

- 4) B. Hinckelmannus in Detectione fundamenti Böh-
miani, pag. 35. f.
- 5) De quibus consule laudatam saepe Bibliothecam Wolf-
fianam Volum. II, pag. 1232. f.
- 6) Buddei Introduct. in Histor. Philos. Hebr. p. 280.
- 7) Quanta Knorrius diligentia cum inter Batavos versa-
retur literis Orientalibus & studio praesertim Rabbinico
incubuerit, manu ductione Principis cujusdam Ar-
menorum ibi exulantis & R. Meir Sterns Archisynago-
gi aliorumque, refert Joh. Casp. Wezel Hymnopoco-
graphiae Part. II, p. 43. f. in vita Joh. Knorrii.

suo ipſus (8) & aliorum cauſam DEI ſincere agentium voto, Chriſto lucri feciſſet,

§. XXV.

Caterum quod Commentarios in Zoharem collegit auctor Cabbalæ denudatæ(*), ut ſcriptori tam obſcuro lucem fœneraret, laude ſua non deſtituitur; feciſſe idem R. Schab-tai Tractatu ſuo, qui *Labia Dormientium* inſcribitur, Cap. 2. n. 2. Acta Eruditorum An. 1682. p. 201. teſtantur. Sed qui Cabbaliſtarum horum recentiorum ſcripta debitâ legerit attentione, cum Clariff. Moro non abs re ſuſpicabitur, quod ſic dictam Æto-Pædo-Meliſſæam Philoſophiam foveant & Spino-ciſmo clandeſtina ratione patrocinen-tur. (1) Quemadmodum autem fanaticam hanc & gentilem Cabbaliſmi impietatem jure meritoque veneni inſtar noxii deteſtantur omnes veri Dei & ſacrorum ejus cultores ſinceri, ſtrenuique adverſus Ju-daiſmum propugnatores, (2) ita nihil ma-gis

*De Com-
mentato-
ribus in
Zoharem*

8) Uti B. Chriſt, Theoph, Ungerus teſtatur in Bibl. Wolf-ſiana p. 1232.

1) Vide Henrici Mori fundamenta Philoſophiæ ſive Cab-balæ Æto-Pædo-Meliſſæ, quæ omnem creationem proprie dictam negat, eſſentiamque ſupponit divinam quaſi Corporeo-Spiritualement, mundumque materia-lem aliquo modo Spiritum, cum brevi ac luculenta prædictorum fundamentorum conſutatione: Tom I, Cabbalæ Denudatæ Part. II, pag. 293. ſeqq.

2) Horum ſane non exiguus eſt numerus, ut integros no-bis eorum catalogos dederint Viri de re literaria me-ritis.

gis mecum optabunt, quam ut arcanæ illius sapientiæ, quam Hieropsaltes à Deo petiit, Psalm. LI. 8. & divus gentium Apostolus commendavit, 1 Cor. II. 7. frustula aurò præstantiora ex Cabbalistarum veterum latebris in lucem producerentur & à scoriis suis mundarentur, ad propagandam inter posteros Hebræorum in Jesum Christum unicum & verum orbis terrarum Redemptorem fidem, & DEI Triunius Patris, Filii & Spiritus S. gloriam sempiternam: (3) cujus sanctissimum nomen etiam pro præfinito huic levidensi in Zoharem commendationi literariæ auxilio sit *εὐλογέμενον* in omnia secula!

ritissimi, laudatus sæpe Dn. *Wolffius* Bibliothecæ Hebrææ Volum. II. Libr. V. Sect. I. II. inprimis III quæ de recentioribus agit & §. VIII. qui de optima ratione Judæos convincendi scripserunt, & §. 9. de Catechismis pro Indæis exaratis; & Libr. VII. C. 3. §. XII ubi qui recentiorem Cabbalam oppugnarunt, exhibentur; nec non Clarissimus Dn. D. Joh. *Albert. Fabricius* in Dilectu argumentorum & Syllabo scriptorum, qui de *Veritate Religionis Christianæ* egerunt, Cap XXXI pag. 567. seqq. quibus huperrime accessit Dn. *Christi. Aug. Hausens Religions-Prüfung* / Lib. V. vom Jüdenthumb/ ubi de Judæorum Apostasia, modo eos convincendi quod à veritate aberrant, coecitate illorum & ejus causa, præjudiciis & odio in Christianos, tolerantia, conversione & ejus mediis &c. nec non de Judæizantibus folide eruditeque egit, additis subinde cuivis argumento præstantissimis scriptoribus.

3) Non possum, quin hic coronidis loco subiciam, quæ Dn. *L. Esdras Edzardi* *ה'י'* in hoc pietatis opere ad Christi sacra incredulos reducendi Judæos veratissimus quondam scripsit,

scriptis, de modo convincendi gentem hanc pertinacem experientia edoctus quotidiana: insonderheit aber muß bey einem jedweden obangeführten Stücke der Consensus antiquitatis Judaicæ fleißig angeführet und urgiret werden/ als welcher / Gott Lob! so herrlich, daß nicht ein Articulus Christianæ religionis, der nicht sollte aus denen alten Jüdischen Schrifften können erwiesen werden; auch kein dictum Scripturæ Vet. Testamenti, so wieder die Jüden angeführet werden kan/ welches nicht auch von der Jüdischen Antiquitat, von dem Messia sey erkläret worden/ da die neuen Jüden es lieber auf alle andere als den Messiam deuten wollen; So muß auch ein Jude nicht wenig moviret werden/ wenn er siehet/ daß nicht allein unser Glaube im alten Testament so herrlich fundiret/ sondern auch von den alten Juden seinen Vorfahren/ zum grossen Theil sey bekandt worden/ ob sie gleich in der Person des Messia gefehlet. Occurrunt hæc verba in B. Dni D. Joh. Frid. Mayeri Museo Ministri Ecclesiæ Part. III, Cap. III. pag. 1010. De experientia ejus modo laudata lege sis Joh. Albert. Fabricii Memorias Hamburgenses, de vita Esdræ Edzardi p. 1037. seq.

*) Knorrius ipse non solum Lexico suo, quod ex Libro Pardes, Schaareh Orah, Aesch Mezareph & aliis collegit, Commentarium nobis in Zoharem suppeditare voluit, sed etiam tractatibus illis Zoharisticis, Siphre de Zeniutha & reliquis, quos Latine reddidit, annotationes subjecit. Succenturiatur hisce tractatus I libri Druschim auctore R. Jizchak Lorientse, Tractatus de anima auctore R. Mosche Korduero, qui Voluminis I. Cabbalæ Denudatæ Parte II. continentur, & R. Abraham Cohen Irta Poeta Cælorum quæ Partem ultimam absolvit: Volumine II, compræhenduntur R. Jisachar F. Naphtali Synopsis; Excerpta ex Beth Elohim R. Abraham Cohen Irira, & tractatus de revolutionibus animarum ex MSS to quodam Lorienti translatus.

הק"ב

— 193 —) (— 194 —

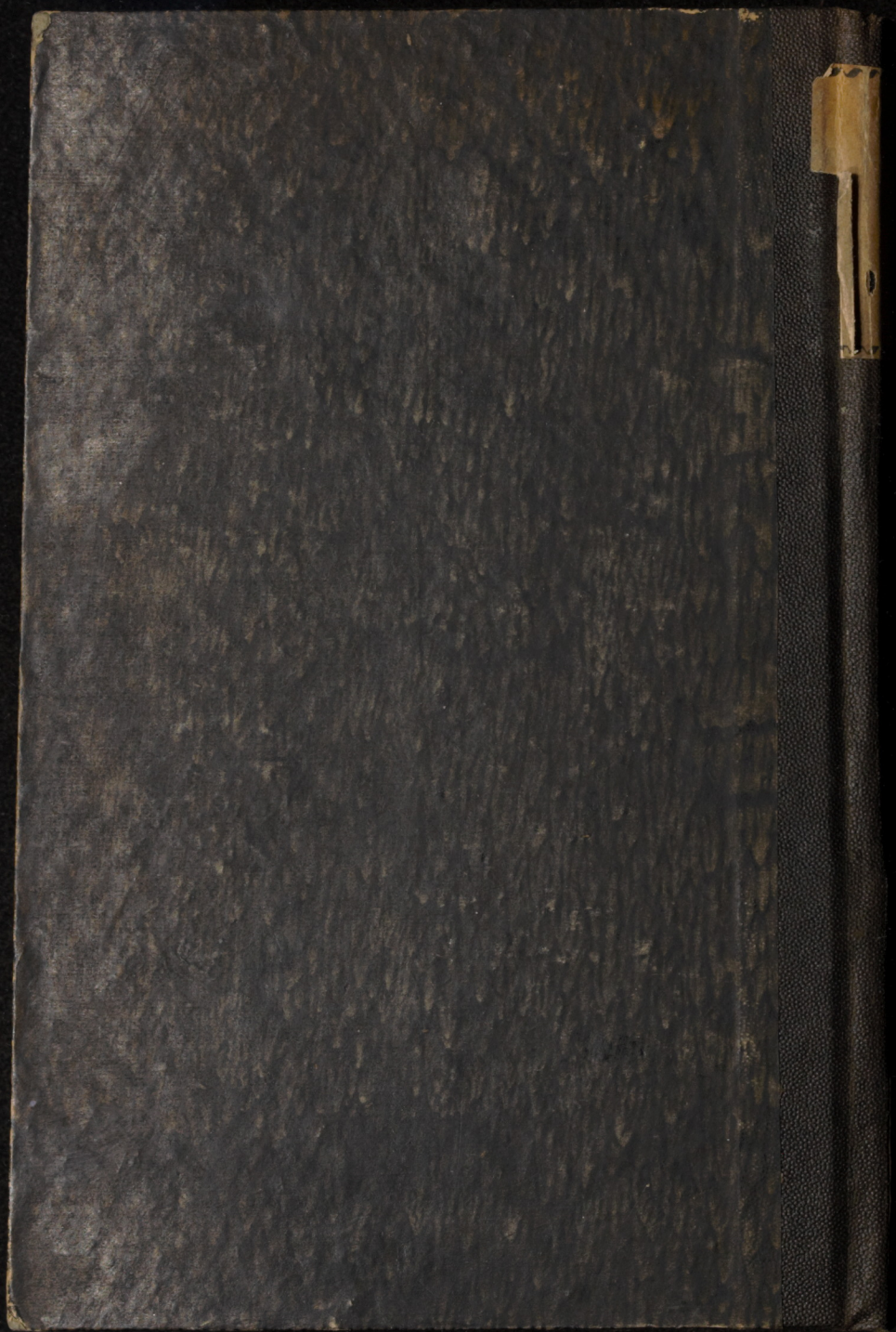
JUSTINUS MARTYR

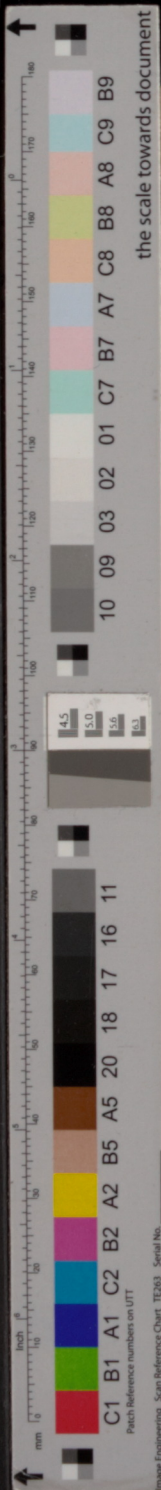
in Sermone ad Græcos.

Servari etiam nunc apud Judæos nostram religionem, divinæ erga nos opus est providentiæ, qui, ne maledicis occasionem præbeamus, proferendo codices eos ex Ecclesia, malumus illos ex Judæorum Synagoga proferri, ut ex lectione manifeste appareat, nostram esse doctrinam, quicquid scripserunt viri sancti.

Errata.

Quæ observavi ita corrigi possunt, ut legatur p. 4. agnovit, p. 11. usu, p. 13. vindicandæ, *ibidem*: viro-
rum *pro* viralem, p. 14. abbreviaturis, p. 23. quaternioni-
bus, p. 39. Siphre Jezira, p. 51. adversarios, p. 55. ut, p. 65.
commentariis, p. 70. Don. Antagonistas p. 71. absoluto.
p. 75. columnas p. 86. mansiones, p. ead. סתרי p. 87. Si-
thre p. 91. exprimant, p. 91. ³ p. 95. Bartholoccii, p. 96.
constat: unde. Cætera benevolus Lector ipse emendabit
& in meliorem partem interpretabitur.

the scale towards document

avis tulit
x daturos
fiorem.

teosophiam nem-
successu, muta-
deo ut purior in
umentis compa-
vel inde argu-
t admodum pro-
s, quippe cujus
ium consensu re-
erat. Sicuti au-
quæ naturalia
spirat, ita quo-
jus de cultu pu-
runt indicia, quæ
memoria nostra
ca id demonstra-
riptores suis com-
die expiationis ri-
tus ac sacra festo-
col. 100. 119. 120.
is Cremonensis
nullibi vel apice
כפר expiatio-
ecutiti tribus vi-
cibus

s traditiones Hebræo-
pluribus docet ex ipso
oisin. annotat, ad Ray-
f, ut ipsius *Dni* Serva-
sim eas persecutus est,